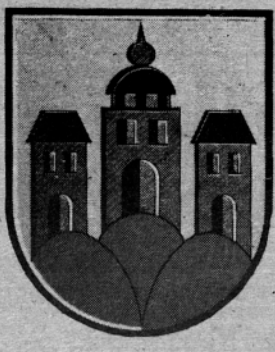

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

Savinjske

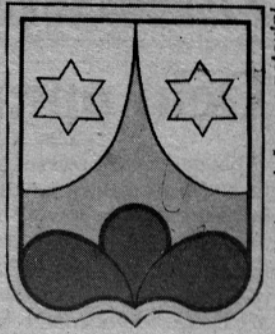
Leto XVI
Številka 2
Februar 1985

NOVICE

Glasiło socialistične zveze delovnega ljudstva občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Poštnina plačana v gotovini

Delegatsko opozorilo

Konferenca delegacij (zbor združenega dela in za samoupravne interesne skupnosti) DO Gorenje Glin, lesna industrija Nazarje je vsem skupnostim posredovala dopis, v katerem izraža probleme in slabosti ki jih opaža ta konferenca. Dopis objavljamo v celoti:

V zadnjem času se ponovno javljajo problemi v delovanju skupščinskega sistema tako v zboru združenega dela kot v skupščinah SIS. Ti problemi se opažajo v vsebini dela posameznih skupščin, odražajo pa se v različnih oblikah. Eden od osnovnih problemov je slaba prisotnost na sejah s pogostimi pojavi nesklepčnih skupščin.

V poprečju pa je prisotnost na robu sklepčnosti. Drugi problem se kaže v vsebini dela posameznih skupščin oziroma zborov. Ocenjujemo, da so razprave vsebinsko neustrezne in največkrat omejene na postavljanje vprašanj in dajanje odgovorov. Posamezne pripombe, predlogi in amandmaji delegacij se premalo pozornost obravnavajo kot alternativne možnosti pri samoupravnem odločanju o zadevah, ki so na dnevnem redu.

Pripombe in pobude delegacij se premalo argumentirano zavračajo. Skoraj vedno se sprejme predlog, pripravljen v strokovnih službah ali izvršilnih organih. Pri odločitvah v skupščinah SIS se vse prepogosto uporabljajo stališča izvršnega sveta ali komiteja za gospodarstvo in planiranje kot odločilno stališče pri sprejemanju sklepov ali oblikovanju politike.

Ohranjanje takšnega stanja v praksi delovanja skupščin in njihovih zborov povzroča v delovanju delegatskega sistema probleme, ki smo jih v uvodu omenili, predvsem pa naslednje:

- duši ustvarjalnost skupščin
- delegati imajo občutek, da ne morejo vplivati na

oblikovanje odločitev, ampak lahko samo glasujejo

— neustvarjalno delo skupščin odvrta delegacije od rednega sodelovanja, kar povzroča slabo udeležbo

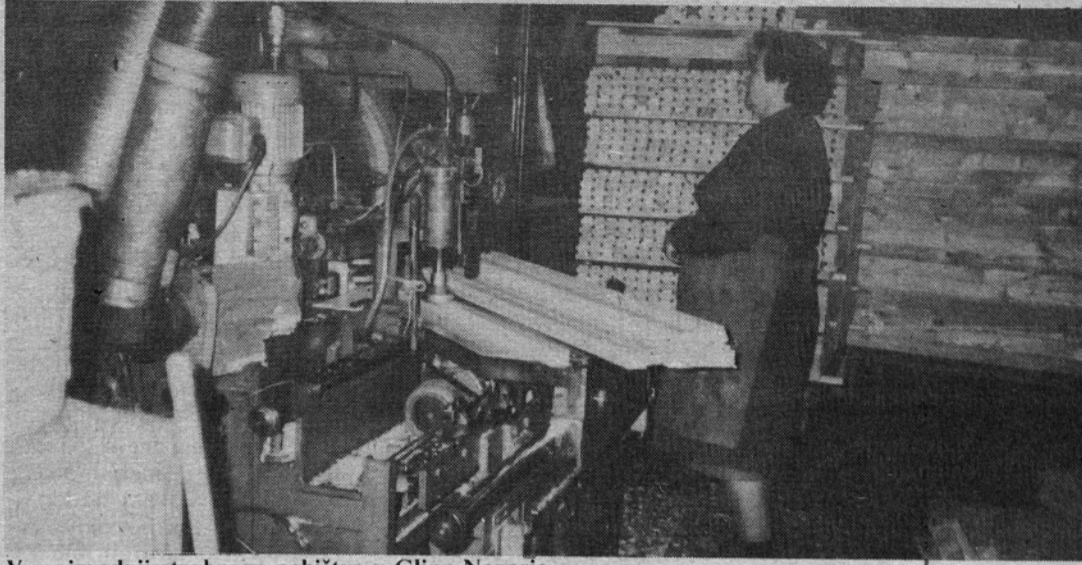
K temu moramo dodati še lastne slabosti v delovanju delegacij v OZD. Očitno je, da se pri tem še naprej pojavljajo vsi začetniški problemi delovanja delegatskega sistema, ki smo jih že mnogokrat omenjali v različnih ocenah. Delegacije so preveč prepuščene same sebi. Nimajo ustrezne strokovne pomoči in ne usklajujejo stališč z organi upravljanja, zbori delavcev, niti ne s strokovnimi službami. Če bi to delali, potem bi bolj tehtno obravnavali večino predlogov odločitev. Tudi v naši delovni organizaciji so prisotne težave v delovanju temeljnih delegacij. Delegati se izogibajo svojim delegatskim dolžnostim in ne želijo prenašati oblikovanih stališč konference delegacij.

Teh nekaj kritičnih misli smo zapisali iz razprav o delu delegacij in delovanju delegatskega sistema v DO in nazven, ter na podlagi podatkov o udeležbi delegatov na sejah skupščin SIS in zbora združenega dela. Z njimi želimo vzbuditi razpravo tudi v skupščinah SIS, da bi te ugotovile, kaj je narobe z delovanjem skupščin SIS. Pričakujemo, da se bodo v razpravo vključile tudi družbenopolitične organizacije. Delegatski sistem moramo vsi skupaj negovati in ga narediti bolj učinkovitega in ustvarjalnega, saj je drugače škoda veliko dragocenega delovnega časa, ki ga izgubimo s slabim delovanjem tega sistema. Pa tudi prav pride vsem kritikom našega političnega sistema, ki trdijo, da je delegatski sistem utopija.

Prihodnje leto stopamo v zadnje leto tega skupščinskega mandata, zato je potrebno, da smo do delovanja delegacij bolj pozorni in da odpravimo stalno ponavljajoče težave v njihovem delovanju.

Med obiskom Mihe Ravnika v Glinu

V proizvodnji stavbnega pohištva v Glinu Nazarje

Ocena dela komunistov v Glinu

Konec januarja so komunisti Glina na seji Akcijske konference ZK razpravljali o uspehih in neuspehih dosedanjega dela v času, ko so poskušali spreminjati razmere v delovni organizaciji in uresničevati politiko ZK.

Seje so se udeležili tudi gostje: Miha Ravnik, sekretar PCK ZKS, član PRK SZDL general Ivan Dolničar, dr. Emil Rojc, sekretar MS ZKS Celje, člani KPO Gorenje, predstavniki občinskih teles in Ivan Kos, predsednik Savinjsko-Saleške zbornice. Sejo je prišel Tone Boršnak. Predal je besedo Jožetu Rakunu, ki je orisal stanje in ocenil delež komunistov pri preobrazbi razmer v kolektivu. Med drugim je dejal: »V začetku smo se srečevali s pojavi izrazite indiferentnosti, mlačnosti in odlašanja izvedbe nalog pri najbolj odgovornih komunistih. V OO ZK in AK ZK smo večkrat sproti ocenjevali razmere in opozarjali na neizvajanje nalog. Spoznali smo, da nalog ne bomo izpeljali brez ustreznih kadrovskih sprememb in okrepitev. V slabi kadrovski zasedbi in premajhni usposobljenosti za uveljavljanje korenitih sprememb so obstojali objektivni vzroki zaostajanja pri izvrševanju sprejetih programov.

Znano nam je, da sta v tem obdobju propadla dva referenduma za spremembe in dopolnitve SSA DO. Tudi na tretjem referendumu novembra 1984, ko smo sprejeli v celoti nove SSA TOZD in DO, v TOZD Zagarstvo delavci aktivno niso sprejeli.

Kljub zelo obsežnim in temeljitim pripravam na referendum smo v tej TOZD dosegli izredno slab rezultat na referendumu v primerjavi z ostalimi TOZD. Rezultat v bistvu ni presenečenje, ampak potrditev slabosti delovanja subjektivnih sil, spregledanja neustreznega delovanja posameznih odgovornih delavcev, prisotnost osebnih interesov in nepravilnega informiranja delavcev. Za odpravo teh negativnih pojavov so vsi odgovorni dejavniki v TOZD Zagarstvo sprejeli učinkovite ukrepe.

O ravnanju nekaterih komunistov je Jože Rakun dejal:

»Komunisti so se premalo pripravili na razpravo, niso bili pripravljeni na diskusijo o lastnih problemih, v svoji aktivnosti o uresničevanju nalog DSSS in odgovornosti za takšno stanje. Stanje, kakršno se kaže na nekaj zadnjih sestankih

OO ZK DSSS, zahteva kritično analizo razmer in ugotavljanje odgovornosti za pasivnost nemajhnega števila članov v tej OO ZK. Srečujemo se z različnimi oblikami pasivnega odpora uveljavljanja politike ZK. Imamo člane ZK, ki bi po znanju in svojem položaju morali bistveno drugače delovati in se aktivno zavzemati za uresničevanje opredeljenih nalog. Stojijo pa ob strani in neprizadeto ter pasivno spremljajo napore drugih. Na sestankih OO ZK so neaktivni, iščejo vzroke za odsotnost, ne razpravljajo in se ne opredeljujejo do problemov. V takšnih razmerah nastajajo ugodni pogoji za neenotnost in slabitev akcijske učinkovitosti. S svojim ravnanjem so nekateri člani že prišli v očitno nasprotje z načelom demokratičnega centralizma.

Kljub naštetim problemom delovanja ZK v naši DO pa ugotavljamo pomembne premike, ki smo jih komunisti dosegli pri naporih za izboljšanje razmer v DO kot celoti. Družbenopolitična aktivnost se je vsestransko okrepila. Zlasti se dobro uveljavlja vloga in aktivnost sindikalnih organizacij. V celoti se izboljšuje delovanje samoupravnih delovnih skupin in organov upravljanja.«

Nato je direktor delovne organizacije seznanil navzoče s poslovnimi odločitvami in uspehi v letu 1984 in nadaljeval s kratkim pregledom načrtov za naprej. Za dosežene uspehe je pripisal zasluge predvsem notranji učinkovitosti in seveda naravnim danostim. Dejal je, da imamo ljudi, ki znajo dobro delati, zato je treba proizvodnjo v njeni strukturi dograjevati glede na potrebe trga. Temu je nujno tenkočutno priljubiti in se prilagajati. Posledica dobrih rezultatov so tudi boljši osebni dohodki, ki so sedaj nad povprečjem v panogi. Sploh je nagajanje predmet bodoče skrbi, tako pa tudi nadzor nad stroški in drugimi poslovnimi ter proizvodnimi pojavi. Naložbe načrtujejo skladno z nameravano usmeritvijo proizvodnje. Na sploh gre za višjo stopnjo predelave in temu je treba podrediti vsa hotenja in ukrepe.

Dr. Jože Zagožen je v imenu KPO Gorenja pozdravil sejo in izrazil priznanje kolektivu Glina za dosežene uspehe. Dejal je, da je sodelovanje v Glinom znotraj SOZD Gorenje dobro in da se bo še poglo-

bilo. Uspešne aktivnosti zadnjih dveh let v Glinu je poudaril dr. Emil Rojc, s tem, da so v kolektivu pravilno ravnali, ko so se oprli na lastne sile. Pred seboj imajo tudi jasne razvojne možnosti. Krepitev vloge samoupravljanja mora biti občutna tudi v bitki za poslovne usmeritve. Občinsko vodstvo ZKS je dobro načrtovalo razvoj dela komunistov, prav to pa je tudi značilno za občino Mozirje. Proces diferenciacije med komunisti bo pripeljal do opuščanja starih navad, ki so včasih močne zavore razvoja.

Sejo je pozdravil tudi predsednik SO Mozirje Alojz Plaznik, ki je želel kolektivu s tem pa tudi komunistom Glinu nadaljnjih uspehov. Opaženi premiki so plod skupno zastavljene smeri razvoja v občini in v Glinu so dokazali, da se z močno voljo vendarle da v relativno kratkem času doseči veliko.

Miha Ravnik je najprej govoril o odgovornosti, pred katero stojimo vsi delovni ljudje in seveda komunisti. Gre za spreminjanje razmer na vseh ravneh našega družbenega in ekonomskega življenja. Naši cilji so jasni, da jih bomo dosegli, gre vložiti vse naše sile v to. Sprejete naloge moramo brez oklevanja uresničiti, če ne bo uspehov, bodo časi kritični. Ob tem mora priti do popolne veljave razlikovanje med delom in nedelom. Razlike morajo biti občutne v nagajevanju! Pri tem moramo za vsakega komunisto vedeti kaj in kje ter koliko dela, ne kaže se zadovoljevati s povprečnimi ocenami, treba je biti dosledno konkreten. Ne kaže prezreti pomembnosti temeljito premišljenega načrtovanja, to je bistveno za naš razvoj in uspeh. Ko je Miha Ravnik govoril o razpoloženju ljudi, je poudaril, da smo včasih vse preveč črnogledi, za kar ni vzroka, ker imamo dovolj moči, da zmoredemo napore, ki so potrebni v času stabilizacije. Slednja ni le omejevanje, tega se premalo zavedamo, stabilizacija pomeni razvoj! Ponovno je podčrtal odgovornost in dejal, da nikakor ne gre, da tisti, ki slabo dela, dobi enak prejemek, kot tisti, ki dela prizadevno in dobro. Svoje misli je zaključil z besedami, da naj ima v Zvezi komunistov vsak problem svoje ime in priimek.

Na seji so sprejeli tudi 10 novih članov v ZK. Čestital jim je Miha Ravnik in tudi predal knjižice.

Na seji so sprejeli tudi 10 novih članov v ZK. Čestital jim je Miha Ravnik in tudi predal knjižice.

Ob prazniku žensk

Naše glasilo izide v takšnem času, ko bi naslednja številka bila že prepoznana, da bi se spomnili dneva žensk. Zato, sicer nekoliko preuranjeno, izražamo najlepše želje našim ženskam ob njihovem prazniku.

Seveda to že zdavnaj ni več praznik, le beseda tako zveni. Tudi ta dan namreč velika večina naših žensk krepko dela, torej ne praznuje. Tako kot je to še danes v navadi, drži ženska kar tri vogale hiše! Torej tudi v naši družini ni mogoče govoriti o popolni enakosti med obema spoloma. Saj ženska ni le gospodinja, je tudi delavka in kar je poglavito, je mati. V vseh treh svojstvih pa je polno zaposlena, ali če bi hoteli biti iskreni, prezaposlena.

V naši občini je že sedaj kar 47% žensk zaposlenih. Ob tem pa moramo povedati, da tu niso zajete tiste številne, ki delajo doma na kmetiji. Tudi te so delovno zaposlene preko svojih zmožnosti. Že kar navajeni smo, da mora ženska pač vse zdržati, da je kos vsem naporom, da bo že kako zmožna... Potem pa včasih poslušamo kakšno poročilo, ki trdi, da je premalo žensk družbeno aktivnih, to poveemo nekam kritično in najbrž kar na pamet. Kdor gre skozi življenje z odprtimi očmi in srčnostjo, seveda kaj podobnega ne bi kritiziral, lahko ugotavlja, hkrati pa bi moral poiskati tudi vzroke za svoje trditve. Ti pa so nedvomno v brezbriznem odnosu do vsega, kar se okoli nas dogaja.

Delež žensk je torej odločilnega pomena v našem času in dogajanju. Takšen pa je bil tudi v času osvobodilne boja, ko so številne matere in dekleta prezirale nevarnost, če je bilo treba pomagati borcem in ljudem v stiski. Kazalci kažejo, da smo občina vdov, saj jih je pri nas daleč nad povprečjem v republiki. Ne kaže ponavljati zakaj. Mnoge od njih so takoj po vojni ostale same in nosile vse breme družine in njenega obstoja.

Ko torej govorimo o njih, ki so naše življenjske družice, matere in dekleta, bodimo spoštljivi in naj bo tako vedno in povsod.

A. V.

Nagrajeni kulturni delavci

Občinska kulturna skupnost in Zveza kulturnih organizacij sta letos podelili zlate plakete za zasluge v ljubitelskem kulturnem delovanju Francu Zamerniku z Ljubnega, Jožefi Goličnik iz Redegunde, Francu Podlesniku z Rečice, Petru Širku iz Mozirja, Martini Podpečan iz Gornjega grada in prof. Antonu Veneku iz Mozirja.

Delo upravnih organov

Na zadnji seji izvršnega sveta občine so obravnavali poročila, ki so jih pripravili upravni organi znotraj skupščine SO Mozirje. Ker so poročila izredno izčrpna in do podrobnosti ne bi zanimala bralce, smo skušali izluščiti iz njih drobce, ki jih bo najbrž vsakdo rad prebral.

Tako najdemo v poročilu organa za notranje zadeve med drugimi tudi podatek, da je lani bilo izdanih kar trikrat več potnih listov, kot leto prej. Dalje je zanimiv tudi pregled o gibanju prebivalstva iz njega povzemamo, da je bilo v letu 1984 v občini 195 rojstev, 240 smrtnih primerov, 177 ljudi se je priselilo, 88 se jih je odselilo, 83 je bilo sklenjenih zakonskih zvez in opravljenih 12 zakonskih razvez. Iz tega je razvidno, da je več smrtnih primerov, kot pa se rodi otrok, dober podatek pa je vendarle tisti, ki kaže na to, da se sorazmerno malo parov loči.

Dober pregled strukture zaposlenih v upravi daje poročilo o delu oddelka za občno upravo, iz njega povzemamo:

V oddelku izvršujemo naloge kadrovske službe za potrebe upravnih organov. V zadnjih dveh letih se število zaposlenih zmanjšuje, ker ne nadomeščamo vseh delavcev, ki odhajajo na delo drugam. Po stanju 31. 12. 1984 je bilo v upravi zaposlenih 81 delavec skupaj z voljenimi in imenovanimi funkcionarji, od tega sta dva delavca zaposlena s polovičnim časom. V preteklem letu je odšlo (fluktuacija, upokojitve) 7 delavcev, na novo smo zaposlili 6 delavcev od tega 5 za nedoločen čas, (brez nadomeščanja delavk na porodniškem dopustu).

Kvalifikacijska struktura je naslednja:

- visoka izobrazba (VII.) — 6 delavcev — 7,4%
- višja izobrazba (VI.) — 16 delavcev — 19,8%
- srednja izobrazba (V. in IV.) — 50 delavcev — 61,7%
- nižja izobrazba (I. in II.) — 9 delavcev — 11,1%

V preteklem letu sta dve delavki dokončali šolanje na višji šoli, s študijem ob delu pa so na novo pričeli trije delavci.

Po veljavni sistemizaciji del in nalog bo moralo še precejšnje število delavcev pričeti oziora dokončati izobraževanje ob delu, ker so zahteve po strokovnem znanju vedno večje.

V lanskem letu smo evidentirali bistveno zmanjšanje števila zahtevkov občanov, o katerih se odloča po zakonu o splošnem upravnem postopku. Za primerjavo navajamo naslednje podatke:

v letu 1981 — 11.454 upravnih zadev	
v letu 1982 — 16.383 upravnih zadev	
v letu 1983 — 19.415 upravnih zadev	
v letu 1984 — 14.508 upravnih zadev	

Nerešenih zadev je ostalo na koncu leta 140. Proti odločbam na prvi stopnji je bilo vloženih 7 pritožb.

Odličja vojaškim starešinam

V zadnji številki našega glasila smo pomotoma izpustili obvestilo o podelitvi priznanj in odličij nekaterim rezervnim vojaškim starešinam. Priznanja so bila podeljena pred slavo JLA v Nazarjah. Prejeli so jih: Štifter Stanko Solčava, Špende Milan Nazarje, Makušek Bogdan Nazarje, Sinkar Anton Nazarje, Cigale Mirko Nazarje, Peternelj Milan Nazarje, Mavrič Stanko Šmiklavž, Bezovšek Rafael Radmirje, Plesnik Janez Ljubno/S.

V poročilu Komiteja za gospodarstvo in planiranje najdemo med drugim tudi tole:

Obrtno dejavnost vse bolj spremljajo težave v zvezi s strokovno usposobljenostjo kandidatov za posamezne vrste obrti. To nam delno že dokazuje, da sistem usmerjenega izobraževanja ni najbolj primeren za potrebe pridobivanja obrtniških poklicev. Cenovna problematika, ki je povzročila veliko skrb politikom in tudi gospodarstvenikom se je v okviru občinske pristojnosti nekoliko umirila, saj se je veliko cen določilo s skupnimi dogovori na republiški ravni, medtem ko so se cene obrtnih storitev uskladile s projekcijo cen za leto 1984.

Pri premoženjsko pravnih zadevah je še vedno prisoten izredno dolgotrajen postopek pri pridobivanju zemljišč, ki je posledica neurejenega zemljiško-knjižnega stanja pri lastniških zemljišč in pa še ne verficiranega družbenega plana občine, ki bo omogočil hitrejšo razreševanje lastništva pri lastniških zemljišč in pa še ne verficiranega družbenega plana občine, ki bo omogočil hitrejšo razreševanje lastništva pri uveljavitvi širših družbenih interesov, ki so predvideni s takšnim planom. Velike težave so spremljale tudi občinski proračun, saj se sredstva namenjena za financiranje splošnih družbenih potreb odmerjajo vse preveč v neodvisnosti od družbenega in gospodarskega utripa občinskega prostora. To pa je povzročilo, da je bilo nujno potrebno sproti reagirati na vsak nerealiziran dotok prihodkov oziroma preveč porabljen odtok odhodkov.

Uprava za družbene prihodke pa ponazarja plačevanje davkov v občini. Zanimiva je tale ugotovitev:

Št. zavezancev	Št. davčnih obveznikov
57	57
65	65
99	8
38	0
223	49
Skupaj: 482	179
Kmetijstvo 4653	1998

Iz navedenega je razvidno, da davek iz dejavnosti plača samo 37% obrtnikov in to 18 zavezancev, ki ga plačajo nad 100.000 din in s tem pokrivajo 77% vsega osmerjenega davka.

Goltnik Franc Ljubija, Pučuh Franc Mozirje, Resnik Anton Mozirje, Venek Anton Mozirje, Fajdiga Anton Lepe njiva, Kladnik Anton Luče, Zamernik Albin Raduha, Skok Jože Brdo, Kovačević Hrvoje Gornji grad, Poznič Franc Gornji grad, Nadvežnik Franc Nizka.

Po sklepu predsedstva ZRVS Slovenije pa so podelili Jožetu Celinšku plaketo ZRVS Jugoslavije in Vojku Hrenu zlato značko ZRVS Jugoslavije.

Skupina mladih glasbenikov na šoli v Mozirju

Koliko stane zdravljenje

Koordinacijski odbor pri občinski zdravstveni skupnosti je sklenil nekoliko pobliže spoznati občane z nekaterimi stroški, ki bremenijo to skupnost. Marsikdo, ki ne poučeno poslušata težave s katerimi se je naša zdravstvena skupnost leta nazaj ubadala, si namreč niti približno ne more predstavljati koliko stane danes zdravljenje v bolnišnicah. Zato je strokovna služba skupnosti kot primer navedla le nekaj cen, ki pa zadostno ponazarjajo stroške.

Ker smo v predelu kjer je razvit gorski turizem naj kot prvi primer navedemo ceno prevoza s helikopterjem na relaciji Raduha-Ljubljana, ki znaša 6,5 starih milijonov. 10 dni zdravljenja v Kliničnem centru v Ljubljani smo plačali preko 50 milijonov, za 17 dni pa kar 157 milijonov starih dinarjev. Enajstmesečno povprečje plačanih stroškov zdravljenja na celjski kirurgiji pokaže, da stane dan 510 starih tisočakov, na ortopediji 582 in na internem oddelku 490 starih tisočakov. Na nevrološkem oddelku v Vojniku znaša povprečna cena dneva 453 stare tisočake. Če primerjamo cene v bolnišnici Slovenj gradec vidimo, da je oskrbni dan z zdravljenjem na kirurgiji 460.000 s. din in na internem oddelku 330.000 s. din.

Vse cene so vzete kot povprečje 11 mesecev leta 1984.

Jasno je, da zdravstvena skupnost plačuje še vrsto drugih stroškov v zvezi z zdravljenjem naših občanov. Prihodnjič bomo navedli nekaj primerov drugih stroškov, da bodo bralci seznanjeni kako odteka denar zbran v okviru Občinske zdravstvene skupnosti Mozirje.

Uporabimo priložnost in opozorimo, da zdravstvena skupnost plačuje še vrsto drugih stroškov v zvezi z zdravljenjem naših občanov. Prihodnjič bomo navedli nekaj primerov drugih stroškov, da bodo bralci seznanjeni kako odteka denar zbran v okviru Občinske zdravstvene skupnosti Mozirje.

Letna seja sindikatov

Zveza sindikatov Slovenije, Občinski svet Mozirje je tudi letos imel letno sejo na kateri so obravnavali delo sveta in njegovih organov v preteklem obdobju. Temeljito so ocenili samoupravne družbene razmere v občini in sprejeli nekatere kadrovske spre-

membe v organih občinskega sveta. Obravnavali so tudi predlog delovnih usmeritev v letu 1985 in razglasili najboljšo osnovno organizacijo sindikatov na področju športne dejavnosti v občini.

Obsežno bomo poročali o seji v prihodnji številki našega glasila.

Obsežno bomo poročali o seji v prihodnji številki našega glasila.

Obsežno bomo poročali o seji v prihodnji številki našega glasila.

Obsežno bomo poročali o seji v prihodnji številki našega glasila.

Obsežno bomo poročali o seji v prihodnji številki našega glasila.

Porabljena sredstva samoprispevka

Do konca leta 1984 (obdobje 18 mesecev) je bilo zbranih skupaj 52.533.074 din, ki so jih občani prispevali po naslednjih stopnjah:

zaposleni v OZD, obrtniki in pri njih zaposleni delavci	1,8% od netto OD
kmetje	2,6% od katastr. dohodka
upokojenci	1,5% od pokojnin

Po programu se sredstva delijo v enakih deležih (50:50) za skupni program in program krajevnih skupnosti.

KRAJEVNIM SKUPNOSTIM se delijo sredstva na osnovi dogovorjenih kriterijev na fiksna sredstva (20%), preostalih 80% pa po številu prebivalcev. Doslej se je za potrebe KS zbralo 26.242.757 din, ki so bila razdeljena takole:

Krajevna skupnost	Fiksna sredstva 20%	Po številu prebivalcev %	Znesek 80%	Skupaj 100%
Mozirje	524.855	22,7	4.765.685	5.290.540
Nazarje	524.855	9,4	1.197.345	2.498.30
Šmartno	524.855	4,6	965.734	1.490.589
Bočna	524.855	4,3	902.751	1.427.606
Gornji grad	524.855	8,4	1.763.513	2.288.368
Nova Štifta	524.855	4,6	965.734	1.490.589
Solčava	524.855	3,8	797.780	1.32.635
Ljubno	524.855	7,3	3.631.998	4.156.853
Luče	524.855	10,9	2.288.368	2.813.823
Rečica	524.855	4,0	2.939.189	3.464.044
Skupaj	5.248.550	100,0	20.994.207	26.242.757

ZA SKUPNI PROGRAM se je v tem obdobju zbralo 26.242.757 din. Po sprejeti dinamiki porabe sredstev skupnega programa je bilo v letih 1983 in 1984 predvideno sofinanciranje vrtca v Šmartnem ob Dreti, smetišča Podhom, zdravstvenega doma Nazarje in Mozirje in šole v Mozirju.

Realizacija tega programa oz. razdelitev sredstev za navedene objekte pa je bila naslednja:

	Plan	Realizacija
Vrtec Šmartno ob Dreti	2.000.000	2.000.000
Smetišče Podhom	3.500.000	3.500.000
Ivensticije v zdravstvu	4.000.000	6.000.000
Osnovna šola Mozirje	6.500.000	7.000.000
Poslovni prostori DU Mozirje — obveza iz II. samop.		500.000
Turistično gospodarstvo (v letu 1987)	3.500.000	478.65

Iz povedanega lahko ugotovimo, da zbiranje in trošenje sredstev samoprispevka poteka po sprejetem programu in da so dela na vseh področjih v teku.

Gradbeni stroški pa žal naraščajo mnogo hitreje kot prilivi sredstev, zato so potrebni veliki naporji za iskanje dodatnih virov za realizacijo začrtanega programa. Bančnih kreditov po visoki obrestni meri ni več mogoče najemati, zato bo edina možna oblika namensko združevanje sredstev gospodarstva in druge oblike samoprispevkov občanov.

Več vložnega dela in pameti

To je načelo po katerem že nekaj let delajo v Kovinarstvu na Ljubnem. Poročali smo že o njihovem uspehu z žagami in prestrukturiranjem proizvodnje.

Tokrat smo razgovarjali z vodjo finančno-računovodske službe Anko Rakunovo. Seveda je bilo naše osrednje zanimanje za finančne uspehe v letu 1984. V Kovinarstvu so z uspehi zadovoljni saj so ustvarili 76 s. milijard celotnega prihodka, kar je 51% več kot leto prej, ali 100% načrtovanega. Tudi v izvozu so napredovali, saj se zavedajo, da bo to v naprej osrednja skrb. Na zahtevnem ameriškem in kanadskem trgu so iztržili 54.500 dolarjev. Tja izvažajo nože za gozdarstvo. Izkušnje kažejo, da bodo tekoče leto povečali izvoz na ta tržišča in računajo na mesečno realizacijo 13.000 dolarjev, kar je seveda neprimerno več kot so dosegli v letu 1984.

Anka Rakunova je poudarila, da je njihova skrb usmerjena v jačanje trajnih obratnih sredstev in kot vse kaže, bodo že iz ostanka čistega dohodka preteklega leta lahko razporedili določena sredstva v te namene.

Struktura proizvodnje se postopno menja v korist večje stopnje predelave, oziroma več vložnega domačega znanja. Na tono predelanega materiala je vse več vložnega dela in znanja! To dokazuje tudi uspeh pri izdelovanju pol- in avtomatskih žag za sekanje kovin. Domači trg potrebuje teh izdelkov večje število, saj so takšne stroje morali doslej uvažati. Pa tudi v inozemstvu

Anka Rakun

kažejo zanimanje za izdelek ljubenskih kovinarjev. Trditve potrjuje podatek, da so lani doma prodali 21 žag, letos pa predvidevajo prodajo kakih 40. Njihov izdelek je mnogo cenejši od uvoženega in stane v polavtomatski izvedbi 207 s. milijonov, v avtomatski pa 300 s. milijonov din. Seveda bodo tovrstno dejavnosti še jačali. Načrtujejo razvijanje strojev za razrez kovin do stopnje celovitega inženiringa. Znotraj podjetja pa načrtujejo postopno popolno avtomatizacijo. Za lastne potrebe bodo izdelali vrsto obdelovalnega orodja. Seveda so to načrti, ki niso uresničljivi v kratkem obdobju. Zavedajo se, da vse to zahteva visokokvalificiran kader, vanj pa že leta vlagajo.

Ko je beseda nanesla na osebne dohodke, je Anka Rakunova postregla s podatki, da so ti bili na delavca v letu 1984 povprečno 25.740 din, pa da so v decembru dosegli povprečje 40.538 din. To kaže, da sledijo načelu za dobro delo, dobro plačilo.

Delavnice TOZD Transport in gradnje GG Nazarje

Gozdarski transport in gradnje

Gozdno gospodarstvo Nazarje ima med drugimi tudi svojo temeljno organizacijo Transport in gradnje, ki jo vodi kot v. d. direktorja Janez Vrtačič. Pred leti so zgradili sodobne prostore ob cesti Nazarje — Spodnja Rečica. Znano je v kakih razmerah so delali prej v Nazarjah. Tako so pridobili v vsakem pogledu ustrezne prostore in prostor. Saj imajo 37 transportnih vozil, poleg teh pa še službena osebna vozila ter kombije. Za prevoze delavcev pa služita tudi dva avtobusa.

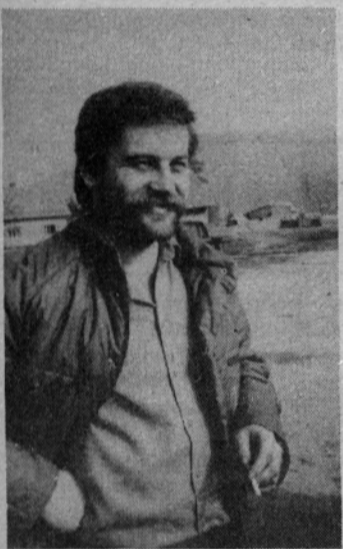
Poleg navedenih vozil imajo za gradnjo cest primerne stroje, teh je 9. TOZD Transport in gradnje opravlja za potrebe gozdarstva vrsto nalog. Tako gradijo in vzdržujejo gozdne ceste, skrbijo za nadomestne dele in zaščitna sredstva ter repro material. 22 meha-

nikov, oziroma ključavničarjev pa opravlja popravila vozil in strojev tako za GG Nazarje, kot za druge naročnike.

Vsakomur v dolini so znani napor pri spravlilu lesa, oziroma prevozih iz planinskih predelov. To je trdo delo, ki zahteva dobro vzdrževano mehanizacijo. Posebno vozila trpijo na gozdnih cestah, zato se morajo v delavnici marsikdaj ubadati z nadomestnimi deli, ki jih večkrat tudi ni. Potem se pač znajdejo, kot pravijo. Marsikaj sami naredijo, tako trdijo, da so njihove vzmeti za težka vozila, celo boljše, kot jih naredijo v tovarni.

Gradnje so celotnem prihodu TOZD udeležene kakih 30%. Načrti zanje se delajo v skupnih službah, dela pa izvajajo pogosto tudi z najetimi stroji, saj vseh za te vrste ne morejo imeti. Trenutno gradijo gozdno povezavo Temenica-Potok, cesta bo dolga kakih 3 km. Kilometer takšne ceste je sorazmerno drag in velja okoli 400 starih milijonov. Kolektiv 125 delavcev opravlja torej odgovorne naloge. Opremo so tudi prostor v katerem izvajajo tehnične preglede vozil. Seveda pa se ubadajo z zastarelostjo vozil, ki se zaradi izrednih obremenitev hitro kvarijo. Sicer obnavljajo svoj park, so pa možnosti za to v teh časih slabe.

Potrebe po gozdarski opremi so v dolini velike, zato bodo predvidoma sredi maja letos odprli trgovino za gozdarsko opremo in rezervne dele. Trgovina je namenjena predvsem kooperantom, lastnikom zasebnih gozdov. Tako bodo vključili v svojo dejavnost še novo.

Janez Vrtačič

Manj kaznivih dejanj

Komandir milice Bernard Petanjek je pripravil poročilo o varnostnem položaju v občini v letu 1984. Povedal je, da je opaziti padanje števila kaznivih dejanj, vseh je bilo 168. Raziskanost je boljša za 9,2% od leta prej. Pri tem velja omeniti, da so bila raziskana vsa težja kazniva dejanja. Zaskrbijo pa je, da je najbolj izpostavljeno družbeno premoženje. Ko je komandir Petanjek govoril o gozdarskem kriminalu je povedal, da so obravnavali 22 primerov, medtem pa je leto prej bilo teh 47. Razen dveh primerov so vse raziskali. Največkrat gre za gozdne tatvine in nedovoljeno trgovino. Ob tem je poudaril, da je opaziti še pre malo delovanje samoupravne kontrole. Od 146 dejanj, ki se ocenjujejo kot splošna kriminaliteta je ostalo neraziskanih 29. Pri tem gre največ za tatvine, teh pa je spet največ na škodo družbenega premoženja. Je pa treba poudariti, da je teh primerov vendarle manj za 13,5% kot leto prej, to dejstvo pa pripisujejo boljsemu varovanju družbenega premoženja, pa tudi preventivne dejavnosti milice. Največja tatvina je bila storjena v cerkvi sv. Felicijana nad Gornjim gradom, je pa bila odkrita, predmeti pa vrnjeni cerkvi.

Mladostno prestopništvo je v porastu. Tu gre za storilce stare od 14 do 18 let. Ta dejanja so porastla za 23% napram letu 1983. Dobro je, da so bili vsi primeri razčiščeni, milica pa je v 19 primerih pisno obvestila socialno skrbstvo o slabem ravnanju z otroci, zanemarjanju otrok in o pretepih v družinah.

Vabilo

Karate klub Mozirje pričenja z začetniškimi tečajem tega borilnega športa. Tečaj bo trajal 4 mesece.

Prijavite se lahko ne glede na starost in spol vsak petek ob 18. uri v telovadnici Osnovne šole Mozirje.

Ugodnejše je stanje glede varovanja javnega reda in miru. Je kakih 40 primerov manj kot leta 1983. Večina jih je lažje narave (preprijatje, kričanje), zaskrbijo pa je dejstvo, da je tega največ v gostinskih lokalih in to podnevi, kar kaže na pre malo skrb gostinskih delavcev za red v obratih. Zato je milica tudi ukrepala proti nekaterim gostinskim delavcem, ravnala pa je tudi preventivno.

Varnost v cestnem prometu se ne upošteva dovolj. Tako je bilo 36 prometnih nezgod, kar je za 10 primerov več kot leta 1983. Promet je terjal 5 smrtnih žrtev, 19 oseb je bilo hujše ranjenih, 11 pa lažje. Ko je bil govor o vzrokih, je največ primerov s prehitro vožnjo. Temu pa sledi vinjenost. Spet je bilo največ nesreč na odseku Mozirje—Soteska in na cesti v Zadrjetju. Zanimiv je tudi podatek, da so se nesreče najčeseje dogajale med 10. in 14. uro. Prednjačijo osebni avtomobili in vozniki z motorji, šele nato kolesarji. Sodniku za prekrške so predali 586 primerov, močno pa je porastlo število vinjenih voznikov, kar za 69 več kot leto prej. Značilno je tudi dejstvo, da je bilo kar 132 voznikom odvzeto vozniško dovoljenje. Morda še to, po nesreči ni nihče pobegnul.

Med dogodke uvrščajo milijniki gorske nesreče, samomore, delovne nesreče in nenadne smrti. Lani je bilo 7 samomorov in 4 poskusi samomora. Vzroke za ta dejanja pripisujejo neozdravljivim boleznim, obupu in družinskimi razmeram. Veliko manj je bilo nesreč pri delu. V dveh, ki sta se zgodili je ena zahtevala smrtno žrtev, ena pa težje telesne poškodbe. Imeli smo tudi gorsko nesrečo, ki je zahtevala težjo poškodbo, pozneje pa je ponesrečenec umrl. Požarov je bilo toliko kot leto prej (4), škode v njih pa za 360.000 din. Osem primerov nenadne smrti so zabeležili, vendar nobeno s sumljivimi okoliščinami.

S prizidkom je sedaj Zdravstvena postaja v Nazarjah velika pridobitev za dolino

Velika pridobitev v zdravstvu

Zdravstvena postaja v Nazarjah je že dolgo let bila pretesna. Kraj sam se hitro širi, poleg tega pa je tam močna industrija. Delavci te postaje so delali v izredno težkih razmerah, pa tudi bolniki so bili nejevoljni nad slabimi prostori, predvsem čakalnicami.

Vodja zdravstvene postaje dr. Franc Širko je ves čas prenov in gradnje skrbel za to, da je delo potekalo kljub gradbenim delom zadovoljivo. Seveda je to bilo mogoče le ob skrajnem naprežu vseh zdravstvenih delavcev v Nazarjah.

Gradbena in obrtniška dela so torej gotova. Ob našem obisku so nameščali še nekaj opreme, zdravstveni delavci pa so opravljali čiščenje prostorov.

Kot je povedal dr. Širko je na vrsti postavljanje preostale opreme, ki je že v hiši, le nekaj manjšega bo treba še pripeljati. Tako upravičeno računajo, da bo sredi meseca februarja delo nemoteno steklo v načrtovanem obsegu. Slednji pa je seveda veliko širši od dosedanjega. To je bil tudi namen

dograditve in prenove. Skupaj so pridobili 300 m² novih delovnih prostorov. Ko je bil novi del dograjen, je bilo mogoče pričeti z deli na prenovi starega. Končno so sedaj na voljo prostori za fizioterapijo, centralni diagnostični laboratorij, protituberkulozni dispanzer, specialistične ambulante in še dodatna splošna ambulanta. Velika pridobitev je toplovod iz Glina, ki bo omogočil dobro in ceneno gretje prostorov.

Sedaj so dejansko pogoji za razširjeno zdravstveno dejavnost v Nazarjah. K temu so pripomogli tudi nekateri novi aparati v fizioterapiji, rentgen, funkcionalna diagnostična medicina dela, zobotehnični aparati in oprema laboratorija.

Prizidek je stal okoli stare milijarde, prenova starega dela približno milijardo in pol, dodatna oprema pa okoli pol milijona starih dinarjev. Sredstva so prispevali Občinska zdravstvena skupnost Mozirje, samopríspevek, Zdravstveni center Titovo Velenje in nekatero delovno organizacijo.

V Logarski dolini živahno

Planinski dom (Izletnik) je poln gostov. To kaže že prvi vtis, saj je okoli njega zelo živahno. Tam je bil še sneg za sankanje, pa tudi za kakšnega skromnega smučarja se je našel.

Nekaj več nam je o stanju povedal upravitelj doma Luka Kopmajer, ki že 6 let oskrbuje to zanimivo turistično točko v Logarski dolini. Tako so ugotavljali v letu 1984 upadanje penzionistih gostov, hkrati pa dober porast izletnikov. Ti so prihajali v organiziranih skupinah z avtobusi. Zato se je v povprečju poslovanje lahko ocenilo kot dobro. Prejšnja leta je imel Izletnik pogodbo z Vojvodino za letovanje otrok. Iz tega naslova so dobili tudi zajetno posojilo, ki jim je omogočilo prenovno doma. Ker pa je ta povezava zaradi pomanjkanja denarja sedaj odpadla, so se preko Kom-pasa povezali s Subotico in uspeli privabiti zadovoljivo število gostov v zimskem času. Gre za skupine otrok in staršev po 80 ljudi. Takšnih skupin bo skozi zimski čas 6 in tako je dom oskrbljen z gosti.

Ko smo upravnik Kopmajerja vprašali kako je z zimskimi športi v Logarski dolini, je dejal, da se je dobro obnesla vlečnica za katero je poskrbela krajevna skupnost Solčava. Seveda bi se tudi smuži

teki dobro obnesli, žal pa je priprava prog v razmerah kakršne so, predraga in je ne zmorejo. Izkusnje so pokazale, da za teptalca snega ni dovolj denarja, brez njega pa ne gre. Morda bo kdaj tudi to urejeno. Ne manjka volje tudi s strani domačinov. V domu so zasedaj nabavili večje število sani, da se otroci lahko sankajo, saj je smučarjev med njimi le malo. Tako so ponudbo ustrezno popestri-li. Tudi za drsanje je prilika, saj so nekatere površine ledu zato kar primerne. Gostom torej le ni dolgčas, pa tudi za dolino je ljudski vrvež zanimiv, če pomislimo, kako prazno je bilo tam še pred leti. Konec februarja bo spet tradicionalen maraton in ta bo privabil v Logarsko dolino veliko smučarjev, takih prireditev tu manjka!

Ob koncu pogovora je Luka Kopmajer potarjal, da je pri nas vse pre malo turistične kulture. Pri tem je mislil na izpade, ki so včasih zelo neljubi in odganjajo goste. Tako bi kazalo posvetiti tej vzgoji več pozornosti, saj gost ne sme biti tarča vsiljivosti nekoga, ki je pač trenutno razpoložen, največkrat zaradi preveč popitega alkohola. To seveda naredi slab vtis, tako na domače, kot tudi na tuje goste. Potem seveda lahko pride do javnih izjav, ki niso laskave za kakršnokoli turistično območje.

Tudi z igro na snegu se otroci iz Subotice razveseljujejo. Posnetek je iz Logarske doline

Delegatsko vprašanje

Na skupnem zasedanju zborov skupščine Mozirje je delegacija KS Ljubno postavila naslednje delegatsko vprašanje:

»Integralov avtobus, ki vozi na progi Ljubno—Ljubljana preko Črnivca je za takšno relacijo neprimeren, ker je star in z leseni sedeži. Poleg tega na tej progi ni sprevoznika in šofer kasira sam, kar podaljšuje čas potovanja in negativno vpliva tudi na varnost vožnje.«

Vprašanje je predsednik skupščine občine Alojz Plaznik posredoval delovni organizaciji Integral v Ljubljano in zaprosil za odgovor. Ta je tudi kmalu prišel. Direktor obmestnega prometa Integra Leon Dujnovič je takole odgovoril:

»Redna linija Ljubno—Ljubljana je registrirana pri Splošnem združenju prometa in zvez kot primestna linija in sicer: Ljubljana—Kamnik in Kamnik—Ljubno z odhodom iz Ljubljane ob 10.00 in 15.00 uri ter iz Ljubnega ob 16.00 in 12.28 uri.

Za omenjeno progo sta po redni nalogi določena dva

avtobusa, ki sta po svoji konstrukciji in opremi namenjena za medkrajevni promet. Ob sobotah in nedeljah pa so zaradi specifičnosti običajno določena druga vozila primestne izvedbe, ki so po JUS standardu namenjena za primestni promet.

Pri tem ne gre za lesene sedeže, ker takih vozil v naši TOZD nimamo, ampak gre za vozila, ki so po konstrukciji in opremi povsem ustrezna za prevoze potnikov. Pripomba, da samokasiranje vpliva na varno vožnjo se nam zdi zlonamerna, saj voznik pobira voznino, kadar vozilo stoji, zato samokasiranje ne more imeti nobene zveze z varno vožnjo.

Samokasiranje ni naš fenomen, ampak se ta sistem uporablja v celem svetu in vsem primestnem prometu v Jugoslaviji. Ta sistem je pri nas vveljavljen že dalj časa tudi na področjih, ki so znatno bolj frekventna in ni nobenih problemov. Tak način dela je v skladu s programom stabilizacije in znatno vpliva na cenovno politiko v mestnem in obmestnem prometu.«

Veliko volje, premalo snega

Proti naravnim pojavom se pač ne da nič storiti, menijo na Golteh, ko vse bolj zmanjkuje snega. V razgovoru z vodjem smučarskih prog Prelogom smo zvedeli nekaj zanimivih podatkov, ki pa so povsem posledica slabih snežnih razmer. Tako je v januarju letos bilo na smučanju na Golteh le kakih 10.400 ljudi, medtem ko so jih lani našli v januarju kar 70% več.

Kolektiv Merxa, delovne organizacije RTC Golte si zelo prizadeva privabiti čimveč smučarjev. Neprestano urejajo smučarske proge, tudi ob našem obisku prve dni februarja, ko je bilo že kar dosti kopnih mest, so skrbno zilili iz nanosov snega, da bi pokrili takšna mesta. Ravno so nameščali snežni top s katerim nameravajo vzdrževati sneg na glavni smučarski progi Medvedjak, pa tudi na Starih stanih. Teptalni stroj je dejansko na delu noč in dan.

Zaradi kasnega priliva sredstev so začeli šele pred časom obnovo vlečnice na Ročki pla-

nini. To je po mnenju mnogih najlepša smučarska prog, žal pa je bila vlečnica slabo speljana in ni bila primerna za smučarje začetnike. Sedaj bo tako urejena, da jo bodo lahko še tako slabi smučarji brez skrbi uporabljali.

Hotel sam je poln in tako kaže, da bo skozi vso sezono. Morda je treba poudariti še to, da je sedaj v hotelu možno obiskati tri restavracije, v rdečem salonu, samopostrežno in še picerijo v kletnih prostorih. Slednja je bila šele pred kratkim urejena in lahko rečemo, da je kar domače urejena in prikupna. Na sploh se gostje z letošnjo oskrbo zelo pohvalijo. Na jedilniku je vedno več različnih jedi, tako pač za vsak žep in okus.

Če smo naleteli znotraj hotela na red, potem velja opozoriti na kup smeti, ki se veča za hotelom. Te namreč prinašajo iz depandans in sedaj čakajo, smeti namreč, da se jih bodo delavci hotela usmiliili in jih prenesli na kraj, kamor sodijo.

Na Golte za dobro voljo

Časopisna hiša Delo prireja skupaj s Kompasom po Sloveniji prireditve, ki naj bi predstavile kraje in ljudi v njih. Tako je 17. 2. t. l. prireditev na Golteh.

Vsebinsko sporeda je v bistvu prikazati nekatere značilnosti kraja na kar se da šaljiv način. Ker je naša dolina tesno povezana z lesom in njegovo predelavo, bo središče pozornosti namenjeno splavarstvu na snegu, raznim drvarskim opravilom in smučanjem na sodovih dogah.

Vsako lahko sodeluje, prijave pa bodo sprejemali pri spodnji postaji žičnice. Prave maske bodo

imele prosto vožnjo z gondolo na Golte in še v tekmovanju na prireditvi bodo podeljene nagrade.

Za Mozirje je prav gotovo značilno pustno delovanje mozirske pustne trške uprave. Zato bodo na Golteh prisotni tudi mozirski pustni predstavniki, predvsem pa bo igral sloviti pustni orkester »Boj se ga«, ki je zaradi svojega prizadevanja v pustnih dneh znan daleč preko naših občinskih meja.

Prireditve bo torej na Golteh pred hotelom. Kdor se želi dobro zabavati, naj pride 17. februarja t. l. na Golte, kjer bo od 11. ure dalje vse živo in veselo!

Škode po divjadi

Na območju lovske družine Gornji grad so preteklo leto precej pustošili divji prašiči. Lovci so si prizadevali to nadlogo zmanjšati z odstrelom, vendar so kljub naporom uplenili 20 divjih ščetinarjev. Škode pri kmetih so ocenili na 338.711 din in jih tudi v celoti izplačali. Seveda so tako zajeli le razdejanje, ki ga prašiči naredijo

na kmetijskih kulturah. Mnogo škoda pa je nedvomno tudi na pašnikih, posebno na območju Menine.

Lovci uplenjeno divjad odprodajo Grudi v Ljubljano, le redko pa pokrije izkupiček izplačano vsoto za povzročeno škodo kmetom.

Zveza upokojencev Mozirje

Od leta 1982 deluje v naši občini Zveza društev upokojencev, ki povezuje 7 društev v dolini. Kmalu se bo tem pridružil še osmo in to v Bočni.

Obiskali smo predsednika Zveze Franja Steinerja, ki nam je povedal nekaj podatkov, ki bodo zanimali naše bralce.

Razgovor je bil zanimiv, tudi zaradi uvodne misli predsednika Steinerja, ko je dejal, da mnogi upokojenci težko živijo, da mnogi nepoučeni menijo, da upokojence vzdržujejo tisti, ki so še aktivno zaposleni, da se včasih slišijo opazke, ki zapuste v starejših ljudeh grenak priokus. Treba je vedeti, da so vsi zaposleni v naprednem svetu tudi pokojninsko zavarovani, torej plačujejo vse življenje v sklad, iz katerega naj bi potem dobivali pokojnino, ko jih k temu prisili starost, ali pa delanežnost. Sicer pa bo vsakdo star, morda bi kazalo o tem dejstvu nekoliko pomisliti takrat, ko tjavendan govorimo o vprašanjih upokojencev.

V naši občini delujejo sedaj že društva v Mozirju, Gornjem gradu, Solčavi, Nazarjah, Bočni, na Rečici, Ljubnem in v Lučah. V društva se vključuje 1800 do 2300 upokojencev v dolini. Trenutno je najtežje na Ljubnem, kjer so sicer dolga leta dobro delali, sedaj pa ne najdejo ljudi, ki bi bili voljni delati v ožjem vodstvu društva. Takšno stanje se tam vleče že dve leti, čeprav je v kraju kakih 350 upokojencev. To se sliši kar neverjetno!

Težave, s katerimi se društva ubadajo so gmotne na-

rave. Članarina je nizka, drugih dohodkov razen prispevka SPIZ Slovenije za rekreacijo upokojencev (100 din na člana) torej ni. Kljub skromnosti je seveda vsako dobro delovanje že zaradi tega zelo težko. Ponekod pomagajo občinski sindikalni sveti, pomagajo delovne organizacije in še kdo. No, v naši občini bo treba še najti takih poti.

Zveza ima vrsto nalog! Med nje sodi skrb za letovanje upokojencev, briga o socialno šibkih članih, mnogo je osamljenih in so veseli še tako male pozornosti. V tem smislu deluje Zveza spodbudljivo, dočim je seveda neposreden stik s članstvom mogoče le preko društev. Morda je prav, da nekoliko ponazorimo stanje v naši občini. Upokojencev je troje vrst. So starostni, invalidski in družinski. Slednjih je v naši občini nad republiškim povprečjem. Če je torej vseh upokojenih občanov 2300, je od teh 39% starostno upokojenih, 33% invalidsko, ostali pa so družinski upokojenci. Poleg navedenih je v dolini še kakih 100 kmečkih upokojencev. Povprečna starostna pokojnina (polna delovna doba) je 13.000 din, pri invalidskih upokojencih se ta giblje okoli 12.000 din, dočim so povprečne družinske pokojnine 10.000 din, sem so zajete tudi tiste, ki jim dodajajo varstveni dodatek. Slednji je od 1180 do 2308 din. Varstveni dodatek je potreben zaradi socialne ogroženosti! Morda še ta podatek! V naši občini so pokojnine 10% nižje od republiškega povprečja.

Kulturno življenje v Šmihelu

V nedeljo 3. februarja 1985 je bila v dvorani osnovne šole Šmihel proslava v počastitev kulturnega tedna in je bila združena s ponovoletnim srečanjem starejših krajanov nad 50 let.

Program je bil zelo bogat, kar nam pove že dejstvo, da ga je izvajalo in izvedlo preko 30 nastopajočih.

Za uvod je zaigral kvintet Šmihelski fantje, ki že vrsto let igra narodne in zabavne melodije.

Nato je nastopil mešani pevski zbor, kateri prav tako deluje pod našim okriljem, ki je s svojimi lepimi pesmimi povezoval celoten program.

Glavna točka programa je bil recital na temo življenja in dela našega največjega pesnika Franceta PREŠERNA. Slišali smo precej njegovih pesmi in raznih misli o njem in njegovem delu. V temu programu so sodelovali učenci osnovne šole Šmihel, mladinci in mešani pevski zbor, ki je zapel nam vsem priljubljeno Prešernovo Zdravljico.

Uro in pol kulturnega programa je bilo za obiskovalce kar kratak čas, saj si vsi želimo kulturnih prireditev, sploh pa bogate slovenske besede in lepe domače pesmi.

Po končanem programu je bila za vse starejše krajanje pogostitev, v zabavnem delom programa, na katerem je za prijetno razpoloženje poskrbel že prej omenjeni kvintet s plesno glasbo.

To je bila prva letošnja kulturna prireditev v naši vasi,

katero smo organizirali in vodili novoizvoljeni člani izvršilnega odbora našega prosvetnega društva, katero si je za letošnje leto začrtalo zelo bogat in pester program.

V načrtu imamo več proslav. Tako bo prva že za 8. marec, dan žena, nato proslava ob 1. maju prazniku dela, takrat bo tudi kresovanje, nato proslava za občinski praznik in za dan republike 29. november.

Odbor si je zadal tudi naloge, ustanoviti dramsko sekcijo, katere naloga bi bila priprava dveh ljudskih iger, ki bi jih predstavili tudi izven domačega kraja.

Program je res pester, vendar odbor lahko upa na širšo podporo vseh krajanov, še posebno na naš že dobro poznani in priznani pevski zbor, kateri že vsa leta sodeluje na proslavah, pa na kvintet Šmihelski fantje, mladince in učence osnovne šole.

Tudi prostorski pogoji za kulturno delovanje so zagotovljeni. Za vse prireditve, sestanke, srečanja lahko uporabljamo dvorano v osnovni šoli Šmihel. Tako so sedaj zadeve v zvezi s koriščenjem tega prostora urejene, to pa pomeni, da bo delo pevskega zbora lahko ponovno v polni meri zaživelo. Prav tako je prostor namenjen in uporaben tudi za manjše športne aktivnosti, katere bo potrebno v vasi, razživeti in jih gojiti, saj je precej mladih, ki si želijo nastopati, tekmovati, skratka sodelovati na športnih, kulturnih in ostalih področjih. ANICA ATELŠEK

Takoimenovana Šiljarjeva brv je gotova. Turisti Luč bodo tako imeli spet možnost lepega sprehoda.

Tudi v Mozirju turistična prireditev

Mozirsko turistično društvo si prizadeva privabiti v kraj čimveč obiskovalcev. Savinjski gaj je mikavnost, ki je najbrž ne znamo dovolj dobro izkoristiti. Vsaj v turističnem pogledu ne.

Ko je na zadnji seji upravni odbor razpravljalo o tem, da bi naj tudi Mozirje dobilo stalno turistično prireditev, so sklenili imenovati posebno skupino, ki naj izdelala predlog za prikaz, ki naj bi spominjal na nekdanje obhode trških meja. Te so namreč še do konca 18. stoletja v Mozirju opravljali

vsakih sedem let. Gre torej za zgodovinsko podlago, ki je izpričana, le ponazoriti bi jo bilo potrebno, da bi ostala verna priča nekdanjih časov trškega življenja. Vsebinsko bi bila mikavna tudi zato, ker se da v njej hkrati povezati izletniški in gostinski turizem.

Če bo torej dovolj volje med mozirskimi društvi, takšna prireditev zahteva širše sodelovanje, potem se nam obeta zanimivost, ki bo lahko privabljal številne obiskovalce v Mozirje.

Težavno vzdrževanje stanovanj

Naša občinska stanovniška skupnost je pooblastila skupne službe SIS, da opravljajo vse naložbe v stanovniško izgradnjo, hkrati pa skrbe za vzdrževanje družbenih stanovanj. Slednjih je v občini 462, žal pa je od naštetih več kot 20% starejših nad dvajset let.

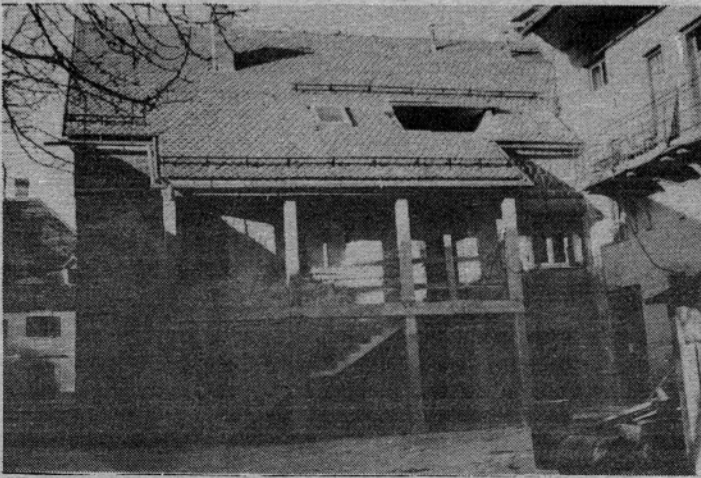
Znane so težave povsod po državi v zvezi z vzdrževanjem družbenih stanovanj zaradi pomanjkanja sredstev, ki bi jih morale skupnosti zbrati, če bi hotele redno vzdrževati stanovanja. Zato se ta le nezadostno vzdržujejo. Skratka popravlja se le tisto, kar je najnujnejše, kar pomeni z drugimi besedami, da se opuščajo potrebna vzdrževalna dela. V naši občini so lani povišali stanarine za 25%, kar seveda spričo inflacije ne pomeni kaj dosti. Letos je dana v pristojnost izvršnih svetov pri občinskih skupščinah odločitev glede povišanja stanarin. Na območju Slovenije se to ureja z družbenim sporazumom enotno. Od 1. 2. naj bi se stanarine povečale za dodatnih 38%. Vsekakor pa je treba računati na postopno povišanja še skozi leto.

Kako pa je z gradnjo stanovanj v naši občini? Zadnja leta se je ta nekoliko povečala. Pri tem je treba pohvaliti izvajalske organizacije, ki ne zamujajo z roki, kar je bilo prejšnja leta že kar v navadi. Tako je bil 1983 v Mozirju narejen

blok s 13 stanovanji, gradi pa se še v Nazarjih blok s 56 stanovanji. Del slednjega je bil zgrajen in tudi vseljen že lani, ostala stanovanja pa bodo gotova letos spomladi. Torej pred rokom! Pri tem je zanimivo mnenje nadzornega organa pri gradnji (RC Celje), da tudi cene niso pretirane, sučejo pa se v višini okoli 51.000 din za m² površine. Vsekakor pa je dejstvo, da so gradbeni stroški za stanovanja pri nas nekoliko izpod cen v drugih občinah. Kot so povedali predstavniki Stanovniške skupnosti, trenutno ni dosti perečih stanovanjskih vprašanj v naši občini. Morda je k temu, nekoliko manjšemu povpraševanju pripomogla uvedba lastnega prispevka za stanovanja.

Glede solidarnostnih stanovanj pa je stanje tudi zadovoljivo. V Nazarjah bo na voljo spomladi 11, v Mozirju pa s prenovo bivše Pevčeve hiše 6 stanovanj. Trenutno je za takšna stanovanja 30 vlog, načrt pa še ni zaključen.

Glede načrtov pa toliko, že letos bodo pričeli z deli na bloku v Lučah, tam bo 11 stanovanj in še poslovni prostor za banko. V Solčavi pa bodo v večnamenski stavbi dogradili dvojce stanovanj. Po načrtu naj bi leta 1986 pričeli z gradnjo na Rečici, kjer bi tako pridobili 15 do 16 novih stanovanj in še poslovni prostor za peka.

Nekdanja Pevecova hiša v Mozirju bo kmalu sprejela nove stanovance

Roziki Rifelj v spomin

Pred 25 leti smo za delavce tovarne žarnic »Tesla« iz Pančeva iskali primeren kraj za počitnikovanje. Zaradi naporenega dela pri visokih temperaturah smo iskali gorsko, oziroma planinsko okolje. Takrat smo prvič prišli v Gornji grad in se pogovarjali s takratno tajnico Turističnega društva Roziki Rifelj. Prijazno nas je sprejela in nam razkazala možnosti dopustovanja v Gornjem gradu. Tako je postala naša zveza v tem lepem kraju Gornje Savinjske doline, oziroma Zadrecke doline. Res se je potrudila in tako je Gornji grad bil že leta 1961 poln ljudi iz Pančeva. Vedno je bila pripravljena pomagati in zato smo jo mi iz daljnega kraja poimenovali kar »našo ambasadorko«. Leto za letom smo se srečevali z njo, žal pa je letos ob našem

prihodu v Gornji grad odjeknila žalostna resnica, da nas Rozika Rifelj nikoli več ne bo čakala, kot je to vedno bilo v navadi. Dolga leta si je prizadevala za turistični razvoj svojega kraja in kot bi usoda hotela, je njeno življenje našlo svoj konec prav na poti, ko je spet posredovala turistične usluge v domačem kraju.

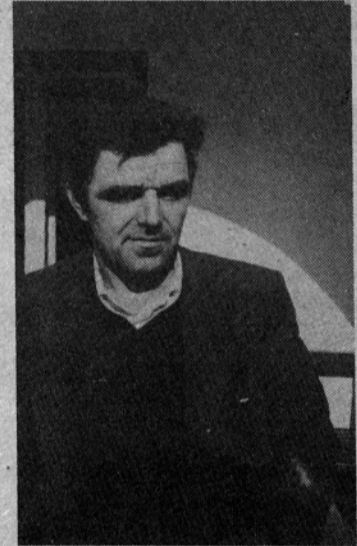
Obiskali smo le njen sveži grob in obudili v spoštovanju spomin nanjo.

Odlikovanja ji nismo mogli dati, ostaja v nas torej le globoka hvaležnost za njen trud, ko smo spoznali lepote krajine ob Dreti in Savinji, se dobro počutili. Zato se desetletja že vračamo. Njej smo dolžni časten spomin in hvaležnost!

Pančevci

V Novi Štifti igrajo

Lahko bi rekli, da so trdozivi ti novostiftski kulturni ustvarjalci! Pripravili so štiri-

Jože Petek

janko Maščevanje usode, mило rečeno v nemogoših okoliščinah. Dvorane nimajo zakurjene in vsi vemo kakšne temperature so bile v mesecih nazaj, ko so igralci domačega prosvetnega društva pripravljali svoj nastop na odrskih deskah. Vendar so vztrajali in pripravili domačim gledalcem lepo presenečenje. Med krajani namreč vlada veliko zanimanje za igre na domačem odru.

Vsi vedo, da bi take zanesenosti ne bilo brez režiserja Jožeta Petka, ki vendarle spodbuja mlajše ljudi k odrskemu delu. Domače prosvetno društvo ima tudi pevski zbor, tako se v kraju večkrat kaj dogaja tudi na polju kulture. Jasno pa je tudi to, da mladi nadaljujejo bogato kulturno izročilo prejšnjega rodu v Novi Štifti!

Jože Petek je sicer po poklicu veterinarski tehnik in kmetuje na domačiji pri Matjažu v Tiroseku. Ni šel torej po poti svojega poklica, ampak je ostal zvest kmetiji in svojemu kraju. Kot sam pravi, je vnema za kulturno delovanje v kraju kar velika, sicer bi ne našli ta-

ko požrtvovalnih ljudi, ki bi vadili v »ledenem« vzdušju. V igri, ki so jo pravkar postavili na oder, sodeluje 13 igralcev. Med njimi prevladujejo mladi ljudje, pa tudi starejši ne odrečejo svojega sodelovanja. Tako je že od nekdanjega bilo, da so dobro sodelovali. Številni sodelujoči so zaradi izmeničnega dela v težkem položaju in marsikdaj pač vaju ni polnoštevilna, pravi Jože Petek. Zato je treba še tembolj resno delati.

Seveda se ob vsem tem vsiljuje vprašanje, kako je Petka tako navdušilo delo na odru. Pravi, da je nekoč k temu veliko pripomogla učiteljica Jožica Purnat, ki je v Novi Štifti učila. Zнала je pritegniti mlade za kulturno delo! Po njenem odhodu iz kraja je nastala vrzel, ki bi kaj lahko postala usodna, če ne bi mladina sama iskala rešitev znotraj domačega kraja. Menili so, da bi bil Jože Petek tisti, ki bi lahko vodenje igralske skupine nadaljeval. Sprva je bilo nekoliko težav, saj je vsak začetek težaven. Vendar treba je bilo delati naprej in tako je Jože Petek režiser, ki se je ob vsaki priliki izpopolnjeval na raznih tečajih. Tudi sedaj obiskuje seminar, ki ga v Ljubljani pripravlja ZKO Slovenije. Iz doline se skupaj vozijo, gonilna sila za to pa je spet Jožica Purnat, ki se sama tudi udeležuje predavanj. Takšno dodatno izobraževanje je zelo pomembno, pravi Petek, kajti marsikaj se da naučiti, če človek hoče.

Jože Petek meni, da kulturno delo v kraju ne bo zamrlo, saj že učence domače šole navajajo k nastopom. Našli imajo prosvetno društvo, ki ga zelo prizadevno vodi učiteljica Marta Tajnikar. Vse proslave v kraju pripravijo skupaj z najmlajšimi, zato so tudi vedno dobro obiskane. Da je tako v Novi Štifti gre pripisati dobri povezavi med društvi v kraju in v krajevni skupnosti.

Pozor steklina

Občinska veterinarska inšpekcija obvešča občane, da je na območju naše občine ponovno najden primer od stekline okužene mačke in to v zaselku Preseka pri Mozirju. To pomeni, da lahko pričakujemo val gozdne stekline! Ob tem so nujni vsi ukrepi za zatiranje in preprečevanje te živalske boleznii, ki je tudi ljudem nevarna.

Občinska veterinarska inšpekcija opozarja na veljavnost predpisa o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje stekline pri živalih v občini Mozirje (Ur. I. SRS 29/78), po katerem je zapovedana zapora psov in mačk, dolžnost lovskih organizacij, da pokončajo potepuške pse in mačke, prepoved odiranja gozdnih mesojedov in pižmovke, razen na način in pogoj kot to določa zvezni pravilnik o ukrepanju za zatiranje stekline.

Dopisujte v naše glasilo

Prizadevamo si, da bi v Savinjskih novicah iz vseh krajev doline enakovedno poročali. Da bi to zmogli, prosimo, da nam pomagate s svojimi prispevki. Marsikaj se dogaja v družtvih, veliko se dela v krajevni skupnosti in mnogokje so zanimivosti, ki bi zanimale naše bralce. Zato, prosimo, sodelujte, da bi glasilo bilo še bolj zanimivo. Zaradi rokov v tiskarni smo včasih prisiljeni zbrati gradivo v začetku meseca. Uredništvo bo hvaležno, če pošljete prispevke do 8. vsakega meseca na poštni predal Mozirje 15.

Veliki slovenski slikar Fran Tratnik

Še pred nedavnim je v ljubljanskem Tivoliju vabil Slovence v svoj hram Jakopičev paviljon. Vendar zaradi nespretnosti urbanizacije Slovenci leta 1961 nismo znali obvarovati te zibelke slovenske likovne umetnosti, kot jo je takrat imenoval slikar Božidar Jakac.

V tem prvem slovenskem razstavnem prostoru so bila na ogled dela neslutene vrednosti umetniškega ustvarjanja Slovencev. Na lastne stroške ga je dal zgraditi slovenski slikar Rihard Jakopič, impresionist in sicer po načrtu slovenskega arhitekta Maksa Fabianija, ki jo je načrtoval kot paviljonsko zgradbo. Tako se je rodil legendarni Jakopičev paviljon, ki je na Plečnikovem sprehajališču vabil svoje ljubitelje. Zgradba je bila za tiste čase tudi primer tedanje moderne slovenske arhitekture v Ljubljani.

14. junija 1909 so bila na prvi razstavi v njem zbrana na ogled dela 28 slovenskih umetnikov. Jedro razstave so bila seveda dela Riharda Jakopiča, Ivana Groharja, Matije Jame in Mateja Sternena. S to razstavo je bilo videti tudi prvo slovensko izjedanko Trubarjev portret, ki jo je objavil Stern, kar je začetek slovenske grafike.

Toda pravo odkritje slovenske umetnosti na tej razstavi pa so bila prav dela našega rojaka Frana Tratnika, ki je s svojimi deli tiste dni razburil slovensko umetniško javnost z novim valom in največjo pozornost je pritegnilo njegovo delo *Slepi na soncu*, tako je bilo v letu 1909 ob priliki raz-

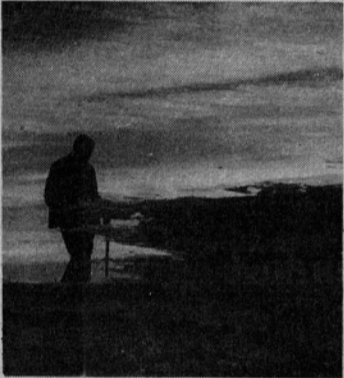
tave zapisano v Ljubljanskem zvonu.

Naš veliki slovenski slikar Fran Tratnik se je rodil leta 1891 v Potoku ob Dreti. Študiral je slikarstvo v Pragi, na Dunaju in v Münchnu. Od leta 1914 dalje je živel v Ljubljani in je 1957 umrl. Leta 1981 smo tudi v moziški občini praznovali 100-letnico njegovega rojstva in tedaj je bila v kulturnem tednu na njegovi rojstni hiši v Potoku vzdajna tudi spominška plošča.

Slikar Tratnik je s svojimi deli *Slepi na soncu*, *Rdečelaska*, *Slepa*, *Likarica*, *Hrepenenje*, *Delo na polju* in s ciklom *Begunci* popeljal slovensko slikarstvo v novo stvarnost in je tako prvi začel v svojih delih kritično obravnavati socialne probleme.

Gornja Savinjska dolina je nad vse ponosna, da se je njen Zadrecan slikar Fran Tratnik že takrat enakovredno postavil ob bok neizmerljivi lepoti slovenskih impresionistov Jakopiča, Groharja, Jame in Sternena in ga tako z njimi skupaj občuduje ves svet.

M.

Socialno-varstvena pomoč

Občinska skupnost otroškega varstva je sprejela samoupravni sporazum o uresničevanju socialno-varstvenih pravic (Uradni list SRS, št. 26/84) z veljavnostjo 1. 1. 1985. Ta sporazum uvaja za priznanje socialno-varstvenih pomoči (tudi otroški dodatek) nov obrazec SPN-1, ki se enotno uporablja za 15 različnih pravic (našteti). Občan, ki uveljavlja kakršnokoli socialno-varstveno pravico vložiti pri svoji delovni organizaciji, zaposleni delavci ali obrtniki, kmetje in upokojenci pri svoji krajevni skupnosti obrazec »Vloga za uveljavljanje socialno-varstvenih pravic«. Izpolnjen mora biti v skladu z navodili, ki so priložena obrazcu. Rok za dostavo obrazcev strokovni službi je 28. februar 1985. Vse delovne organizacije in krajevne skupnosti so bile z okolišnic obveščene, da so dolžne občanu nuditi vso strokovno pomoč pri izpolnjevanju vlog. Poudarek je dan tudi na mnenju delovne organizacije oz. krajevne

skupnosti k vsaki vlogi; kakaj je socialni položaj družine vlagatelja ogrožen in mu je zato potrebna družbena pomoč za normalne življenjske pogoje njegove družine. Odločilen za ugotavljanje upravičenosti do določenih družbenih pomoči je **stvari dohodek družine**. Sem so všteti vsi dohodki družinskih članov ene družinske skupnosti, torej tudi tisti, za katere ni formalnih potrdil davčne uprave, (dohodek od kmečkega turizma, vزرje nesnic, proizvodnje ribeza itd.) Ugotovitve komisij za socialno-varstvene zadeve pri posameznih krajevnih skupnostih bodo morale podati stvarne gmotne razmere prosilca. (v zvezi s socialnimi razmerami družine so pomembni podatki npr.: alkoholizem v družini, bolehnost družinskih članov, invalidnost v družini, nerešeno stanovanjsko vprašanje itd.). Zahtevek za družbeno pomoč se vlaga na novih obrazcih, in sicer tudi tisti občani, ki te pomoči že prejemajo.

V Smreki kaže dobro

Znane so težave, s katerimi se je Smreka ubadala v prvi polovici preteklega leta, ko so zaradi pomanjkanja lesa morali poseči po merah, ki so jih krepko občutili. Vendar pa kažejo ocene za letni poslovni uspeh kljub vsemu dobro, meni direktor inž. Karel Kopušar.

Spričo vseh zapletov so s poslovnim uspehom le delno zadovoljni, ob tem se pač pozna, da so v prvem polletju delali največ izdelke stranskega programa, to pa pomeni slabo zaposlovanje, nekakovostno prodajo, šlo je pač bolj za preživetje in preprečitev kriznega stanja.

V drugem polletju so se razmere bistveno izboljšale, surovine je bilo dovolj, pa tudi sicer je bila oskrba dobra. Jasno, da je bilo treba nadoknaditi neugodne rezultate prvega polletja. Sedanjí uspehi potrjujejo, da so torej več in kakovostneje delali, saj so na delavca beležili za 1% večjo

fizično produktivnost. Celoten prihodek je napram letu prej večji za 50%, stroški pa so narasli le za 36%, kar je vsekakor ugodno, ni pa še jasno, v kakšni meri je to zaslug kolektiva. Dohodek je v primerjalnem obdobju narasel za 70%, čisti dohodek pa za 75%. V drugem polletju so poskrbeli za boljše nagrajevanje in tako dosegli povprečje 25.300 din, kar je primerljivo znotraj panoge. Razmerje dohodka v celotni realizaciji znaša 41%. Morda gre omeniti značilnost za Smreko, da število kvadratnih metrov v hišah raste, kar pomeni, da se te rabijo tudi za stanovanja. V to smer iščejo svoje poslovne načrte. Delavec je v letu 1984 ustvaril 95 starih milijonov dohodka, kar je več od leta prej za 71%. Posebno razveseljivo je, da bodo lahko v sklade vložili kar 100% več kot leto prej, ali z drugimi besedami, delavec je ustvaril 31 starih milijonov za sklade. To kaže na večjo akumulativnost poslovanja.

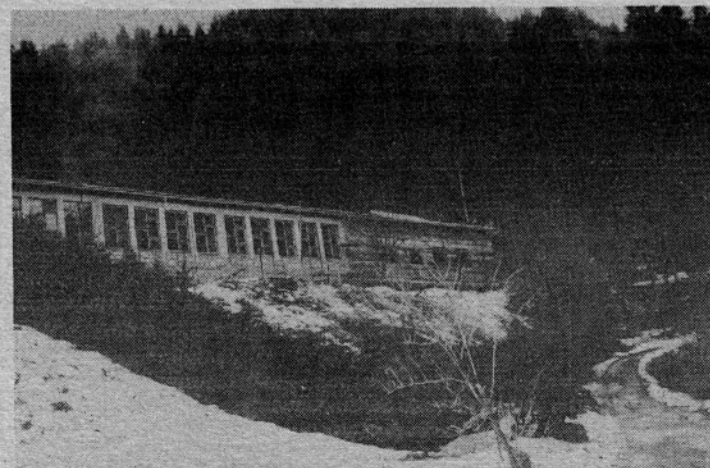
Letošnje srečanje predstavnikov občine z duhovniki v dolini je bilo v Nazarjah. Uvodoma je goste pozdravil predsednik SO Alojz Plaznik, ki je poudaril dobro sodelovanje in veliko voljo za sprotno urejanje vprašanj, ki tičejo obeh strani. V zahvali je moziški dekan Alojz Žager izrazil veselje nad takšnim srečanjem, kjer je prilika za dobro spoznavanje med seboj. Predsednik IS SO Moziške Franc Miklavc pa je v kratkem orisal gospodarjenje v občini.

Ogrožen dom

Le malo ljudi razume stiske človeka, ko mu je ogrožen dom, ko grozi, da bo ostal brez strehe nad glavo. Za marsikoga je takšna ogroženost pomenila popolni obup, to pa je včasih tudi posledica brezbriznega obnašanja okoli živčih ljudi. Če se v silii človek znajde sam, je stiska še tem večja!

Krajan Lepe njive vedo za primer družine Marije in Jožeta Pečnika, ki sta pred leti kupila majhno kmetijo pri Podpečniku. To sta storila iz ljubezni do zemlje, do kmetovanja. Posstvo, ki meri 11 ha, od tega je le borih 3 ha obdelovalne zemlje, je bilo ob prevzemu popolnoma zapuščeno. Da bi vsaj najnujneje obnovila, je bilo treba veliko napora in seveda tudi denarja. Oba sta bila zaposlena, vendar sta sklenila, da bi se žena posvetila domačemu ognjišču, mož pa je ostal v službi pri velenjskem zdravstvenem domu, kjer vozi rešilni avto. Uredila in povečala sta stanovanjsko hišo, ki naj bi mladi družini nudila tople dom. Življenje je steklo in vse je kazalo, da sta lahko mlada zakonca srečna ob odločitvi, da se umakneta na kmetijo in se njej posvetita. Vse do aprila 1984, ko je na velikem vetrolomu, kakih 250 m višje hiše, prišlo do premikanja zemlje. Sprožil se je plaz! Seveda je vsakomur znano, da tako velikih naravnih sil, kot je plaz zlepa ne zmoredo kdo zaustaviti. Preplah je nastal, ko se je pričela gmota zemlje s skalami hitreje premikati. Prišlo je do vidnih posledic na zgradbah Pečnikovih in nevarnost za življenje mlade družine je bila na dlani. Kako tudi ne, ko gre za plaz, ki naj bi po mnenju geologov Geološkega zavoda iz Ljubljane segal v globino do 5 m, zajel pa je širino okoli 50 m. Torej gre za premik kakih 3 do 4000 m² zemlje s skalami vred.

Že na samem začetku dogodkov sta pokazala izvršna sveta občin Titovo Velenje in Moziške vse razumevanje. Hitro so ukrepali. Prvo sanacijo je vodil inž. Branko Drolc iz velenjskega rudnika. Načrte je naredil brezplačno in še marsikaj! Že prva dela so pokazala, da bo treba hitro in temeljito ukrepati, saj so predvidevali, da enega od izvirov vode niso uspeli odkriti. Druga sanacija je tudi ta izvir zajela. Po hudem mrazu je bilo pričakovati hitrejšo drsenje zemlje, zato so s strani občine Moziške pritegnili Geološki zavod iz Ljubljane, ki naj bi zasnoval dokončno sanacijo. Elaborat je narejen in predvideni ukrepi, ki bi preprečili uničenje domačije Podpečnik. Dela se bodo pričela, brž ko bo tehnično mogoče, za to pa so potrebna sredstva okoli 350 starih milijonov, ki jih bodo zbrali na obeh občinah. Družbena pomoč je tudi tokrat prišla ob pravem času, saj so se vključili tudi pripadniki CZ iz občine Moziške in seveda, kar je najvažnejše, gmotno vprašanje se rešuje na ravni obeh občin.

Elkroj pospešeno ureja nekdanjo šolo v Strugah za svoj obrat.

S srcem trgovka

V Novi Štifi, pa tudi izven nje poznajo Faniko Tratnik kot vestno in prizadevno trgovko, ki najde vedno poti, da ustreže potrošnikom. V tako odročnem kraju je to zelo pomembno, saj bi sicer morali krajanje daleč po potrebinske vse vrst.

Njeni prvi koraki v poklic niso bili lahki, kajti takrat je skromna trgovina poslovala v zasilni baraki, vse pa je bilo treba odkupiti, kar so kmetje prinесли, saj je v tistih povojnih časih primanjkovalo vsakovrstne hrane. V Obnovljeni zadruzi Nova Štifa se je pričel uk naše sogovornice. Delovnega časa kajpak ni bilo, delalo se je pač toliko, kot je bilo potrebno; z drugimi besedami, ko bi morali domov, je marsikdaj nanese, da se je delovni čas zavlekel za nekaj ur. Z dobro voljo in ljubeznijo do poklica je vse šlo; pa še nekaj je bilo tiste čase po vojni tako pomembno, vsi smo se veselili dela v svobodi!

Fanika Tratnik se zamisli in pripoveduje, kako je pred 34 leti pričela delo v trgovini. Kaj dosti ni bilo tiste čase izbire, ker so bile omejitve, za živila pa so veljale karte. Delovne razmere so bile zasilne, kaj bi v baraki lahko drugega pričakovali. Že leta 1947 pa so krajanje Nove Štife in z njimi tudi mlada Fanika, prišli za delo in se lotili gradnje zadržnega doma. Veselili so se prostorov, kjer naj bi bila nova trgovina. 1950 so se v dom vselili, to je bilo veselje! Kraj je dobil dvorano za prireditve in sploh je pomenil novi dom prelomnico v dogajanjih v kraju. Danes je vse to le spomin, lep spomin, pravi Tratnikova in pristavi, če bi še enkrat iskala poklic, spet bi bila trgovka. Smeje poudari, da pa ne bi želela biti več poslovalnica, sedaj je že 12 let. Raje prodaja, streže ljudem za pultom. In kot vse kaže bo tako dočkala pokoj, le malo ji še manjka.

Fanika Tratnik res živi za trgovino! Nič ni čudnega, če

Upokojencem Ljubnega

Leto je minilo, a na Ljubenskem kljub vsem prizadevanjem in naporom zavednih posameznikov še vedno ni uspelo formirati in organizirati delovanja društva upokojencev. Zakaj tako? Mar na tem območju res ni potrebno DU? Smo prav vsi z vsem zadovoljni?

Marsikdo misli, da je z odhodom v pokoj opravil vse svoje življenjsko delo in da bo odslej vse probleme urejala in odpravljala le še pokojninska zakonodaja. Na žalost pa temu še daleč ni tako! Če bi pri nas ne imeli društev upokojencev z združenji na čelu, če ne bi bilo bojevitih in zavednih posameznikov, bi bili upokojenci v mnogo-mnogočem prikrajšani. Problemi, ki jih neposredno ne ureja naša pozitivna zakonodaja, se pojavljajo povsod, v vseh družstvih upokojencev. In le z organiziranim združenjem v DU bomo uspevali nastale probleme odpravljati, ali v nekaterih primerih vsaj omiliti. Izvršni odbor Zveze društev upokojencev Moziške je zelo zaskrbljen spričo nerazumljive pasivnosti upokojencev na Ljubenskem. Občinska združenja DU in tudi v občini Moziške so bila ustanovljena prav s ciljem koordinacije in pomoči pri delu in življenju DU. Od srca radi bi vam pomagali, a so bili vsi dosedanjí naporí v tej smeri bob ob steno. Toda naš izvršni odbor še ni obupal. Takšni ali drugačni

sredi pozne večerne ure zagori v poslovalnici, je že kdo prišel z nujno željo, da nabavi kakšno blago, tudi takrat ni Fanika nejevoljna, pomaga, če le more, zato jo v kraju tudi cenijo. Radi jo imajo tudi v malem kolektivu, ki šteje pet delavcev. Medsebojno razumevanje in veselje do dela povezuje to malo skupino delavcev naše zadruge v trdno celoto. Zato je tudi promet velik, so pač ljudje v trgovini prijazni, potrudiijo se, da krajanom ustrežejo, če le morejo.

In kot zatrjuje Fanika Tratnik, je lepo delati v takem kolektivu!

Seveda ne gre brez vprašanja o željah za naprej. Fanika Tratnik si želi dočakati preno vo trgovine, ki postaja vse pretesna. Želi si samopostrež-

Fanika Tratnik

no, da bi se tako lahko še bolj posvečali kupcem. Če bi nekaj malega dozidali, bi postala večja trgovina in še gostilna bi na prostor pridobila, saj bi potem lahko nudila gostom še kakšna jedila in ne le zgolj pijačo.

Ob slovesu dobi pač človek določen vtis. Tokrat je bil ta več kot dober in lepo bi bilo, če bi tako bilo pogosteje.

Nekdanjim sindikalistom

Občinska zveza sindikatov Moziške želi izpopolniti zapise o delu sindikatov po vojni. Zato prosí vse nekdanje sindikalne delavce, ki so opravljali naloge predsednikov, oziroma tajnikov na katerikoli ravni, da sporočijo na Občinski sindikalni svet Moziške svoj naslov, funkcijo, ki so jo opravljali, kdaj in kje. Pripravljajo se namreč srečanje povojnih sindikalnih delavcev, zato ne odlašajte s sporočilom.

Motenje soseske

Leta 1979 sem dogradil hišo v neposredni soseski gostilne Metoda Markelja. Takrat me gostinsko poslovanje v ničemer ni motilo, saj ni povzročalo kaljenja nočnega miru. Medsoseski odnosi so se poslabšali šele po pričetku delovanja disca pri Markelju. S tem se je namreč pričelo kaljenje nočnega miru in še druge nevednosti.

Metod Markelj je zgradil prizidek v katerega je nastanil disco, ki povzroča tako poleti, ko glasna glasba moti okoličane, pa tudi pozimi, ko traja hrup tja do druge ure ponoči in še po tem. V takem vzdušju je seveda moten počitek moje družine, posebno velja to v nočeh od petka na soboto. Poleti pa je seveda ob odprtih oknih glasba prav tako moteča. Skratka, gre za to, da disco ne sodi v sosesko, kot je naša. Takšne razmere trajajo že od septembra 1983 dalje.

Verjel sem v to, da bo ustrezní upravni organ na občini Mozirje upošteval vlogo krajanov, ki so tako ali drugače moteni zaradi disca pri Markelju. Res so za dva meseca na občini preprečili disco. Pozneje pa je ostalo pri starem, kljub našim prošnjam, nemir se torej nadaljuje. Ponovno sem z vlogo opozoril upravni organ SO Mozirje na stanje z vlogo 7. 12. 1984, žal pa doslej ni bilo ukrepov, ki bi preprečili kaljenje nočnega miru.

Vprašam se kdo od odgovornih bi trpel takšno okolje v katerem v nočnih urah ni miru? Kdo bi se ne razburjal nad stanjem, ko otroci in starejši ljudje trpijo zaradi bučnega poslovanja v soseski?

Kdo lahko torej pomaga, če ne pristojni upravni organ občine? Če pa ta tega ne stori, naj sodi o vsem tem javnost.

JANEZ ANŽIN

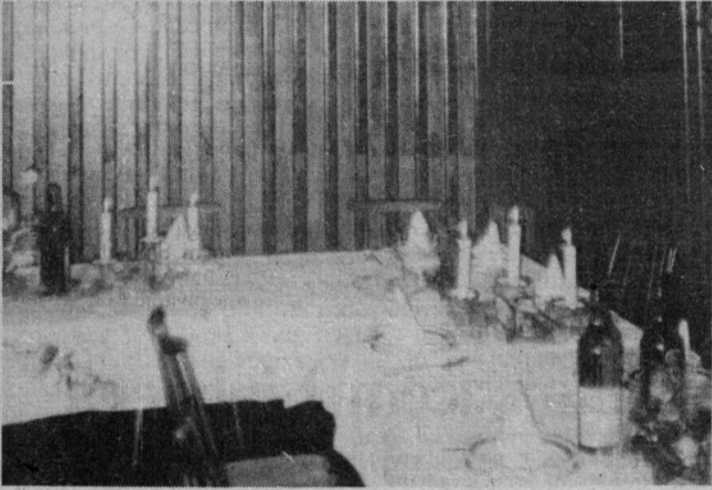
Penzion Menina

Zadružna gostilna Menina je preteklem času nekam hiralala, še bolj pa so bile prepuščene tujske sobe postopnemu propadanju, oziroma neustrezni urejenosti. Zato je seveda močno upadel pritok turistov. Zadruža je najprej nameravala v zadružnem domu urediti trgovino, no to sedaj, ko so se združili z Mercatorjem ne pride več v poštev.

Zato so se odločili postopno usposobiti Menino v pension. Prenove so se že lotili, seveda pa ta še ni gotova. Restavracijo so uredili zelo prikupno, tudi dvorana se lahko predeli po potrebi. Gostinski delavci pa se potrudijo po prednaročilu poskrbeti za večje

skupine. Skratka že gostinski lokal je prijazen, vabijo pa tudi razne priljubljene jedi, dvakrat tedensko so se posvetili picam, ki so sedaj prava moda! Sobe se pravkar prenavljajo. Tako bodo poskrbeli tudi za turistično skupno ležišče z 20 posteljami. Sicer pa bodo ostale sobe ustrezno uredili. Skupaj bo zmogljivost do 80 ljudi. Lahko bi rekli, da bo vsa hiša nekako preurejena in dobila spet prijeten videz. To in solidna ponudba, bosta ponovno oživel Menino.

Gornji grad bo tako veliko pridobil, saj je kraj znan po gostoljubnosti in turizmu. Pension Menina vabi tudi vas!

ELKROJ — proizvodnja modne konfekcije Mozirje n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZD Konfekcija Mozirje

ponovno objavlja
prosta dela in naloge

KONFEKCIONAR (10 delavk)

POGOJI:
— končana osnovna šola
— veselje do šivanja
— poskusno delo 2 meseca

Prijave sprejema splošni sektor delovne organizacije 8 dni od dneva objave v časopisu. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

GOZDNO GOSPODARSTVO NAZARJE TOZD GOZDARSTVO LUČE

Po sklepu Delavskega sveta TOZD Gozdarstvo Luče

razpisujemo
licitacijsko prodajo

Kombi VW letnik 1974 v nevoznem stanju, izklicna cena je 90.000.— din.

V ceni ni vračunan prometni davek. Licitacija bo 22. 2. 1985 na TOZD Gozdarstvo Luče ob 8.00 uri.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE ODDELEK ZA OBČO UPRAVO

RAZGLAS ODDELEK ZA OBČO UPRAVO SKUPŠČINE OBČINE MOZIRJE

obveščča

na podlagi 9. in 8. člena Zakona o postopku z najdenimi stvarmi (Uradni list SRS, št. 32/76), da so bili najdeni naslednji predmeti:

1. Gotovina pred slaščičarno v Mozirju
2. Očala s srebrnim okvirjem
3. Ženska ročna ura
4. Žensko kolo 8 kom
5. Moško kolo 1 kom
6. Pony kolo 2 kom

Najdeni predmeti so shranjeni pri Škupščini občine Mozirje.

Lastnike pozivamo, da izgubljene predmete dvignejo v roku treh mesecev od dneva objave tega razglašja na oglasnih deskah krajevnih uradov. Če v tem roku lastnik ne bo dvignil izgubljenega predmeta, bo le-ta prodan v korist občine.

Socialistična republika Slovenija SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE Uprava za družbene prihodke Delovna skupnost

Delovna skupnost upravnega organa Uprave za družbene prihodke Skupščine občine Mozirje

OBJAVLJA

naslednja prosta dela in naloge:
(s posebnimi pooblastili in odgovornostmi)

Referenta za kaznovanje davčnih prekrškov in ugotavljanje nenapovedanega dohodka

za nedoločen čas.

Poleg splošnih pogojev, ki jih določata 156. in 157. člen Zakona o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Uradni list SRS, št. 24/79), morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- končana višja ali visoka šola pravne, upravne oz. ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj.
- Pismene prijave je treba poslati do 10. 3. 1985, na naslov: Delovna skupnost upravnega organa Uprave za družbene prihodke Skupščine občine Mozirje. Izbira kandidata bo opravljena v roku 30 dni po preteku oglašnega roka. Kandidati bodo pismeno obveščeni o izbiri.

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA MOZIRJE

Komisija za medsebojna delovna razmerja v VVO Mozirje razpisuje naslednja prosta delovna mesta

1. V DE Ljubno delavko za nedoločen čas s polnim delovnim časom za opravljanje del in nalog varuhinje predšolskih otrok
2. V DE Luče delavko za opravljanje del in nalog varuhinje predšolskih otrok in čistilke za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom (104 ure mesečno)
3. V DE Solčava delavko za opravljanje del in nalog varuhinje predšolskih otrok in čistilke s polnim delovnim časom za nedoločen čas
4. V DE Šmartno delavko za opravljanje del in nalog varuhinje predšolskih otrok in čistilke za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom (104 ure mesečno)

POGOJI:

— vse delavke morajo imeti končano šolo za varuhinje ali srednjo vzgojiteljsko šolo

— delovni čas za razpisana delovna mesta po DE je naslednji:

DE Ljubno:	od 7,30	do 16,00 ure
DE Luče:	od 10,30	do 15,30 ure
DE Solčava:	od 8,30	do 17,00 ure
DE Šmartno:	od 10,30	do 15,30 ure

- za vsa objavljena dela in naloge morajo kandidati predložiti naslednjo dokumentacijo do 28. 2. 1985:
 - prošnja za sprejem v delovno razmerje
 - kratek življenjepis z vsemi zaposlitvami
 - spričevalo o končani šoli
 - rojstni list
- Za vsa objavljena delovna mesta je enomesečno preizkusno delo. Prošnje pošljite na naslov: VVO Mozirje, 63330 Mozirje.

Mercator Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje

TOZD Blagovni promet Komisija za delovna razmerja in osebni dohodek

objavlja

prosta dela in naloge

za dva KMETIJSKA DELAVCA za nedoločen čas, dvajset POLJSKIH DELAVCEV za določen čas — sezonska dela v hmeljski proizvodnji, eno DELAVKO V SORTIRNICI JAJC za nedoločen čas, eno FINANČNO ADMINISTRATORKO za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

Za kmetijske in poljske delavce se lahko prijavi kvalificirani ali polkvalificirani kmetijski delavci ali delavci z delovnimi izkušnjami pri poljskih delih. Za sortirnico jajc je primerna delavka s popolno ali nepopolno osnovno šolo in s primerno ročno spretnostjo. Za finančno administratorko lahko kandidira delavka s končno srednjo šolo in poklicom ekonomskega tehnik ter enoletnimi delovnimi izkušnjami v stroki. Poskusno delo traja za finančnega administratorja dva meseca, za vsa druga dela in naloge en mesec. Pismene prijave naj kandidati pošljejo kadrovske službi Mercator Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje v roku 8 dni po objavi. Na istem naslovu se lahko tudi informirajo o delovnih pogojih. O izbiri bodo kandidati pisno obveščeni v roku 10 dni po poteku roka za prijavo.

VLEČNICA V LUČAH

Čas obratovanja vlečnice v Lučah je od 1. februarja 1985 dalje od 9. ure do 12. ure in od 13. ure do 17. ure.

CENIK:	din
Dnevna karta odrasli	300.—
Dnevna karta otroci	200.—
Poldnevna karta odrasli	200.—
Poldnevna karta otroci	150.—
Ena vožnja odrasli	30.—
Ena vožnja otroci	20.—
Tedenska karta odrasli	1.500.—
Tedenska karta otroci	1.000.—

Za učence OŠ Blaža Arnič Luče, ki bodo pomagali urejati proge na smučišču bodo cene znižane. Tedenska karta 800.— din 14-dnevna karta 1.500.— din Nudimo tudi organizacijo tekmovanja z elektronskim merjenjem časa. Cena po dogovoru — odvisno od števila tekmovalcev. Vse informacije lahko dobite v pisarni krajevne skupnosti vsak delovni dan razen četrta po tel. št. (063) 844-014.

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA DELAVCEV UPRAVE SO MOZIRJE

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo prikolice
IMV ADRIA EXPORT 450-305-SLB.

Izklicna cena za prikolico s predprostorom in brez inventarja je 50.000 din. V izklicno ceno ni vračunan prometni davek, ki ga plača kupec ob prevzemu. Prikolica bo prodana po klavzuli »ogledano — kupljeno« in po prevzemu glede kakovosti ne sprejemamo reklamacij. Ker se nahaja prikolica v kampu Stoja pri Puli, bo pred pričetkom licitacije interesentom podana informacija o stanju prikolice. Na licitaciji lahko sodelujejo vse fizične in pravne osebe. Licitacija bo 5. marca 1985 ob 8. uri v prostorih družbene prehrane Skupščine občine Mozirje.

Enotna evidenca prejemnikov socialnovarstvenih pravic pri Delovni skupnosti skupnih služb SIS

objavlja

rok za vložitev vlog za priznanje socialnovarstvenih pravic:

1. varstveni dodatek k pokojnini,
2. denarna pomoč za brezposelnost,
3. delna nadomestitev stanarine,
4. štipendija iz združenih sredstev,
5. razlika h kadrovske štipendiji,
6. družbena pomoč otrokom (otroški dodatki),
7. začasna denarna pomoč,
8. rejnina,
9. denarna pomoč kot dopolnilni vir preživljanja,
10. denarna pomoč kot edini vir preživljanja,
11. plačilo oziroma doplačilo oskrbe na domu,
12. enkratna denarna pomoč,
13. plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v socialnem zavodu oziroma organizaciji za usposabljanje,
14. plačilo oziroma doplačilo oskrbnih stroškov v tuji družini,
15. druge socialnovarstvene pomoči.

Vloga se vložijo do 28. 2. 1985 pri svoji delovni organizaciji, zaposleni delavci ali obrtniki, kmetje, upokojeanci pri krajevni skupnosti, na obrazcu 8,40 (SPN-1). Vloga mora biti izpolnjena v skladu z navodili, ki so priloženi obrazcu.

Zadruga predstavlja

TOZD TRGOVINA IN GOSTINSTVO bi vam rad predstavil svoje delovne enote GOSTINSTVO, ki deluje s svojimi 12 poslovnimi enotami po Savinjski in Zadrečki dolini.

PE se trudijo, da s svojim delom, sposobnostjo in v okviru velikosti, opremljenostjo in urejenostjo lokala, nudijo gostom gostinske usluge.

BIFE KEGLJIŠČE MOZIRJE nudi: pijače vseh vrst, jedi na žaru, hot — dog, sendviči, kranjske klobase, kuhane hrenovke, kuhana jajca, preste, sadna kupa, sladoled v porcijah, ledena kava, kava express, mehanska glasba, igralni aparat (flipper)

Lokal je lepo urejen, odprt je od 10. — 22. ure vsak dan, ob sobotah in nedeljah od 8. — 22. ure.

BIFE LJUBIJA nudi: pijače vseh vrst, sendviči, hod — dog.

Lokal je odprt vsak dan od 7. do 18. ure, ob sobotah od 7. do 14. ure.

GOSTILNA ŠMIHEL nudi: pijače vseh vrst, jedi po naročilu, postrvi, svinjske krače, žlikrofi z mesom, ražnjiči, razni zrezki, turška kava, mehanska glasba, džuboks

Lokal je primeren za sprejemanje skupin do 50 ljudi po predhodnem naročilu. Lokal je lepo urejen, odprt od 8. do 22. ure vsak dan, ob torkih zaprto.

GOSTILNA RADMIK nudi: pijače vseh vrst, jedi po naročilu, zrezki vseh vrst, sendviči, sadna kupa, ledena kava, turška kava, mehanska glasba, flipper, pizza (ob sobotah popoldan).

Lokal je primeren za sprejemanje skupin do 50 ljudi po predhodnem naročilu. Odprt je od 7. do 21. ure vsak dan.

BIFE LJUBNO nudi: pijače vseh vrst, hladna jedila, sendviči, razni narezki, kuhana jajca, jajca s šunko, kranjske klobase, kuhane hrenovke, preste, kava express.

BIFE KONJSKI VRH nudi: pijače vseh vrst, sendviči, jajca.

GOSTILNA LUČE nudi: pijače vseh vrst, jedila po naročilu, zrezki vseh vrst, pražena jetrca, kranjske klobase, kuhane hrenovke, kava express, malice abonentske, malice alakart, mehanska glasba, džuboks, kompletna kosila za organizirane skupine po predhodnem naročilu.

Lokal je primeren za sprejem skupin do 70 ljudi. Je lepo urejen, odprt vsak dan od 6. do 22. ure.

GOSTILNA SOLČAVA nudi: pijače vseh vrst, jedi po naročilu, pečenke, zarebrnice, zrezki z gobami, sendviči, sadna kupa, kava express, malice abonentske, malice alakart, mehanska glasba, džuboks, igralni aparat — biljard.

Lokal je primeren za sprejemanje skupin do 80 ljudi po predhodnem naročilu. Odprt je vsak dan od 7. do 22. ure.

BIFE NOVA ŠTIFTA nudi: pijače vseh vrst, hladna jedila — narezki, sendviči, hrenovke, kranjske klobase, kuhana jajca, preste, turška kava, mehanska glasba, igralni aparat — flipper.

Lokal je odprt od 7. do 22. ure vsak dan.

GOSTILNA GORNJI GRAD nudi: pijače vseh vrst, jedi po naročilu, ražnjiči, čevapčiči, zrezki vseh vrst, pečenke, malice abonentske, malice alakart, kava express, pizza (ob sobotah in torkih popoldan), mehanska glasba, biljard.

Na voljo so tudi prenočišča: 1 soba 1-posteljna, 6 sob 2-posteljnih, 6 sob 3-posteljnih, skupni WC in kopalnica.

Lokal je primeren za sprejemanje skupin do 80 ljudi po predhodnem naročilu. Odprt je vsak dan od 7. do 22. ure.

BIFE BOČNA nudi: pijače vseh vrst, hladna jedila, sendviči, razni narezki, kuhana jajca, jajca s šunko, kranjske klobase, kuhane hrenovke, preste, kava express, mehanska glasba.

Lokal je lepo urejen. Odprt je vsak dan, razen ob nedeljah in sicer: ob delavnikih od 7. do 22. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure.

BIFE ŠMARTNO OB DRETI nudi: pijače vseh vrst, hladna jedila, sendviči, narezki, kuhana jajca, kranjske klobase, kuhane hrenovke, preste, turška kava, mehanska glasba.

Lokal je odprt od 8. do 22. ure vsak dan, ob nedeljah zaprto.

Ponudba naših lokalov je napram velikim gostinskim podjetjem majhna. Vendar nam posejanost lokalov po obeh dolinah daje slutiti, da se krajani občine Mozirje, ki nam po našem mnenju dajejo 90% prometa, radi poslužujejo naših uslug.

ZATO SE ŠE V NAPREJ PRIPOROČAMO!

Poselski proletariat

V naši dolini smo že pred leti pričeli načrtno raziskovati preteklost delavskega razreda. Mnogokaj smo o lesnih delavcih že zvedeli, tudi napisali. Premalo smo prodrli v dogodke po letu 1938, predvsem pa v čas delovanja Ljudske fronte. Ker je v dolini bilo največ delavcev vključenih v takratno Jugoslovansko strokovno zvezo, ta pa se je tista leta pred drugo vojno tesno povezala s KP Slovenije, bi verjetno še kdo od takratnih delavskih vodij lahko opisal prizadevanja za boljše življenje delavcev v dolini. Gre za takratne akcije v boju proti draginji, ko so prirejali protestna zborovanja, gre dalje za skupen boj JSZ in KP proti »državnim sindikatom«, ki so bili posledica naraščajočega vpliva nacističnih vzorov in profašističnih sil pri nas. Torej, zanima nas vse kar bi kdo vedel o teh dogodkih.

daja svojo delovno silo lastnikom proizvodnih sredstev...

V dolini je bilo mnogo takoiimenovanih kmečkih dninarjev, hlapcev in dekel. Ti ljudje so delali v izredno nezavidljivem položaju. Niso bili niti osnovno zaščiteni, tudi zakoni so se teh vrst delavcev izogibali. Prav zato je bilo izkoriščanje teh ljudi izredno veliko. Vemo, da je v sklopu JSZ delovala Poselska zveza, le ne vemo kako daleč je prodrla tudi v našo dolino. Ali so torej poselski delavci sploh bili kje delavsko organizirani se postavlja vprašanje. Pod kakšnimi pogoji so delali? Kako so živeli?

Prosimo vse bralce, ki bi karkoli lahko povedali v zvezi s temi vprašanji, da to sporočijo na naše uredništvo. Hvaležni bomo za sodelovanje!

Elektroinštalaterska dela vsed vrst opravlja odslej kot obrtnik Franc Čretnik v Mozirju 366. Priporoča se za naročila novih izvedb in popravil Elektroinštalaterstvo Franc Čretnik.

Odbojkarice z Ljubnega. Na sliki tekmovalna skupina z obema trenerjema.

Ljubenske odbojkarice odlične

Veselo smo sprejeli vest, da so odbojkarice z Ljubnega jesenske prvakinje v 1. republiški odbojkarški ligi. Čestitamo! Morda se niti ne zavedamo v zadostni meri koliko trdega dela je treba, da se neka skupina odbojkaric povzpne na tako visoko stopnico uspeha. Ob tako močni konkurenci je delo naših odbojkaric še toliko pomembnejše.

Kapetan skupine Odbojkarkega kluba Ljubno Vida Skok je izrazila ob uspehu veliko zadovoljstvo. O tem športnem uspehu se piše v vseh športnih časopisih, tako pa je o Ljubnem govor po vsej republiki in državi.

Da so uspele je bilo treba veliko truda, kajti nasloniti se morajo le na lastne sile, imajo sicer trenerja Darka Muniha, ki vodi tekme doma, ko pa gre do drugam pa jih vodi Srečko Skok. Same se torej morajo izpopolnjevati, pa tudi sredstev je zelo malo, z njimi krijejo le najnujnejše izdatke. Če bi nekateri naše delovne organizacije ne imele posluha za ta pridna dekleta, potem bi najbrže ne zmogle gmotno pokrivati stroške. Tu omenja Vida Skok Elkoj, v zadnjem času pa tudi Glin, Smreko in še koga.

Kaj pa sedaj? Čaka jih še mnogo preizkušenj v spomladanskem prvenstvu, če bi uspele imajo možnost vstopa v 2. zvezo

odbojkarško ligo. Seveda pa bi takšen korak zahteval širšo družbeno podporo in urejene gmotne zadeve.

Vida Skok poudari, da je treba poskrbeti za naraščaj. Zanimanja je med mladimi dovolj, le možnosti jim je treba dati za delo. Kot najboljši omeni športno delo na šolah. Tako imajo na Ljubnem že skupino, ki jo vodi igralca Bernarda Zalesnik, seveda gre tu lažje, ker mlade usmerja v ta šport prof. Rajko Pintar. V Mozirju kažejo mladi izjemno zanimanje, treba pa bo omogočiti vadbo. Tudi drugod bi morali iskati mlade odbojkarice, če hočemo, da bo ta šport ostal na ravni kot je danes.

Dobra vadba so srečanja z drugimi klubi. Tako so se nedavno srečali s Fužinarjem iz Raven. Tekma je bila v Lučah, kjer so domačini z velikim zanimanjem sledili športnemu boju in krepko bodrili ljubensko skupino. Kot pravijo ljubenske odbojkarice je v takem vzdušju veliko lažje igrati, zato se zahvaljujejo Lučanom!

Odbojkarški klub Ljubno je pred časom navezal stike z športnicami iz Doline pri Trstu. Tam so jih izredno lepo sprejeli, žal pa Ljubenke ne morejo povabiti zameje v goste, ker za to preprosto nimajo denarja. Pa bi bilo prav, če bi jim lahko vrnila gostoljubje!

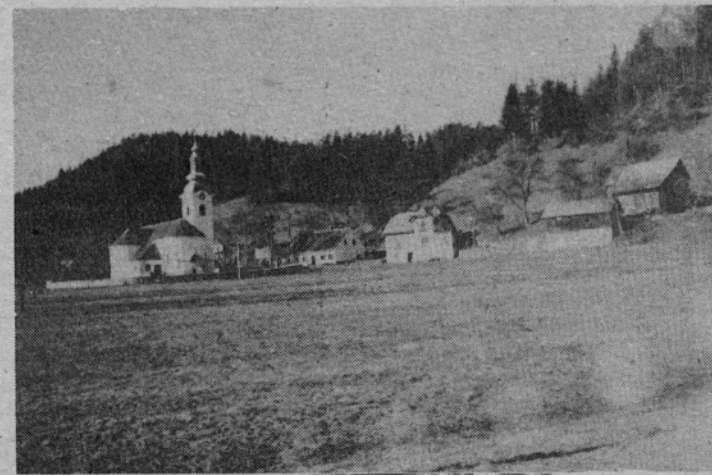
Srečanje z upokojenci

Delavci upravnih organov skupščine občine Mozirje so leto 1984 zaključili s skromnim srečanjem na katerem so povabili tudi upokojene upravne delavce. To je bilo prvič, da so se tako skupaj dobili! Kot kaže pa je prav skupno srečanje pripomoglo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju mlajših in nekdanjih delavcev na občini.

Predsednik IS SO Mozirje Franc Miklavc je v kratkih besedah pozdravil navzoče in jim zaželel delovnih uspehov v naprej. Predsednik skupščine Alojz Plaznik pa je posebno pozornost namenil upokojenim delavcem in jim izrekel priznanje za izredno požrtvovalnost, ki se je kazala prav v tistih težkih časih izgradnje domovine, ko so praktično pričeli iz nič.

Upokojeni občinski delavec Slavko Rob pa se je prav pristržno zahvalil za povabilo in poudaril, da je za vse upokojence svojevrstno doživetje pogovor s sedanji delavci na upravi, in to v nekdanjem delovnem okolju. Menil je, da delo, ki so ga nekoč opravljali sedanji upokojenci v težjih okoliščinah, danes nadaljujejo mladi, sposobni ljudje, kar pomeni napredek v vsakem pogledu. Pozval je k uspešnemu premagovanju sedanjih težav in zaželel vsem uspehe v letu 1985.

V mesecu decembru se je našla pred mesnico na trgu v Mozirju moška ročna ura Electronic. Lastnik ure naj se javi pri Trogar Pavli, Mozirje 8

Cerkev v Šentjanžu je spet popravljena. Lepo so jo obnovili. Omenja se že leta 1347. Ko so kopali temelje, so našli na ostanke rimskih spomenikov, te so vzdali v zunanjo steno.

Tečaj partijske šole v Krnici pri Lučah

Tečajniki in zaščita partijske šole v Krnici so prišli h kmetu Francu Žibovtu (p. d. Osojnik v Krnici — p. Luče ob Savinji) 2. novembra 1944. leta in ostali tam do začetka (1.) decembra istega leta.

Tečajnike sta vodila tovariš Miran Bertok in tovarišica Tončka. Kuhala jim je Kofigunda Urhova — Micka iz Solčave, mesar Jaroslav je pomagal tudi v kuhinji, poleg pa je bil ševeda še intendant Zberk iz Okonine. Za prevoz hrane je skrbel starejši partizan, doma nekje s Koroškega. V ofenzivi so ga sovražniki ujeli in je nato v Dachau umrl. Politdelegata sta bila v tovariša Mirko in »Brico«. Vseh skupaj jih je bilo takrat nekaj več kot štirideset.

Druga decembra 1944. leta so vsi odšli v Molice in ostali tam do 13. decembra ko so se morali umakniti pred Nemci.

Poleg učenja se je med tečajniki partijske šole pogosto razlegla tudi pesem. Tudi humorja jim zlepa ni zmanjkalo. Zložili so več šaljivih verzov. Eden takih pod naslovom »Furman dobro vozi« se glasi takole:

Iz vsake vreče mu bela repa gleda, ki nam že davno vsem predsedu.

Tudi Miciki, ki jo je rado zeblo so posvetili nekaj zbadljivih, poleg nje pa jih je bilo zloženih še več na račun ostalih tovarišev.

Še ko so odhajali z Molice, so zapeli in zaplesali tako, da jih je moliška mati priganjala in prosila naj gredo, ker so bili Nemci že blizu. Pa so ji odgovorjali: »Danes še lahko pojemo, jutri nas mogoče že ne bo več.«

Štirinajstega decembra so prišli Nemci na Molice in odgnali pet članov družine v Luče na komando (ta je bila pri Majdetu). Ker pa je imela moliška mati enega sina v nemški vojski nekje na Baltiku, drugi pa je padel, so jo na prošnje čez dva dni izpustili domov. Nemci pa so kljub temu na Molice pretaknili vso hišo, poklali več glav živine, poklali kokoši in uničili čebelje panje. Petnajstega decembra so v Molice prignali Mlačnika in Rogočnika iz Krnice ter ju odgnali dalje v zapor...

Anton Iko vic

Na turistični kmetiji

Tudi turistične kmetije postajajo iz leta v leto bolj zanimive za zimsko počitnikovanje. Mnogokje so uredili manjša smučišča, imajo tudi manjše vlečnice in podobno. Skratka trudijo se, da bi tudi pozimi privabili turiste.

Pri Kneblu (Ivan Presečnik) v Gornjem gradu so imeli za najdaljšo noč v letu vse polno. Prijajo v glavnem stari gostje, oziroma tisti, ki zahajajo h Kneblu že dolga desetletja. Sredi januarja pa so prišli na dopust kar skupinsko iz Beograda in Pančeva. Bil jih je polna hiša, kot pravijo pri Kneblu, 34 ljubiteljev naših krajev. Seveda so predvsem otroci pričakovali več snega, pa so imeli le tri prave športne dni. Tako je mala vlečnica pri Kneblu pač počivala. Vendar so bili gostje zadovoljni, to je mogoče ugotoviti tudi zaradi tega, ker se od leta 1960 nekateri redno vračajo na Prode. Razu-

mljivo je, da iz krajev, od koder so prišli, najdejo pri nas mir in lepo zeleno okolje. To je tudi tisto kar iščejo in pa seveda prisrčno, domače vzdušje.

Marsikdo bi mislil, da je voznja iz Srbije sem naporna, pa so gostje našli drugo rešitev. Do Ljubljane so avtomobile prepeljali z avtovlakom, potem pa so preko Černivca pripotovali v Gornji grad. Kneblovi poznajo želje svojih gostov. Vedo, da radi jedo mesnate jedi, pa tudi kakšno domačo posebnost, kot so sirovi štruklju, imajo radi.

Pri Knebljih pričakujejo spet drugo skupino gostov. Nihče ni zaradi malo snega odpovedal dopusta. To pomeni, da bodo tudi ti iskali veselja v naravi in s sprehodi popestrili svoje bivanje v Gornjem gradu.

Zbiranje starega papirja

V petek smo imeli zbiralno akcijo starega papirja. Papirje smo dobili povzela v zbiranje. To smo naredili, 5 kilogramov starega papirja. Veliko časa smo porabili na tehtanje papirja. Zbiranje starega papirja je koristno, ker s tem pomagamo papirni industriji, da dobi surovine za izdelavo novega papirja. Govorni papirja pri nas sta v Ljubljani in v Krnici pri Ljubljani. Lepo so fantje iz našega parka neberijo prebeč radi, so se med branjem takoj navedli, da so med starim papirjem našli tudi stripe.

3. marec 05. štandrov higade ljubno ob savinji Anita Krlje

Gornji grad in njegov nemški župan Haudek

10.

Vsekakor je izjava, ki jo je podala zasllišana Alojzija Sturmanova odkrita in taka, da bi moral iz nje še tako navdušen hitlerjanec spoznati, da so partizani pošteno in dobri ljudje. Haudek pa, ki o takih zadevah nikoli ni upal misliti s svojo pametjo, se je te izjave tako ustrašil, da je moral pisati še spremno pismo in v njem pokazati svojemu šefu, kako je oprezen, zanesljiv in pasje vdan.

»Gornji grad, 16. marca 1944.

Gospodu deželnemu svetniku Antonu Dorfmeistru (osebno) v Celju.

K poročilu Alojzije Sturman o napadu banditov 15. marca pri Zg. Krašah dostavljam še sledeče:

Gospa Alojzija Sturman je v Gornjem gradu širila neumne trditve o zadržanju banditov. Ona trdi, da so pri banditih dobri ljudje. Kot je razvidno iz žandarmerijskega poročila, so banditi z njo zelo lepo ravnali.

Javila je takoj po svojem povratku 13. marca 1944 ob 7.30 uri, da je bil poštni avto-bus napaden.

Kot moram potrditi, so se nahajali banditi s svojimi uje-

tniki v hiši št. 13 (Judok), ki je last preseljenega kmeta Martina Slapnika. Kasno ponoči so bili ujetniki odpeljani v hišo Matije Sporina, vulgo Štrukelj, odkoder so mogli zjutraj domov.

V hiši št. 13 so bili ujetniki od komandanta, politkomisarija in zdravnika zaslišani. Obveščeni so bili o položaju na vzhodni fronti in o tem, da je Kranjska popolnoma v njihovih rokah, da bo v naslednjih dneh napad na Koroško, da bodo Savinjsko dolino prej kot v enem mesecu zasedli in da se bodo v dveh mesecih s svojim avtom peljali v Celje.

Noben avto ali drugo motorizirano vozilo se ne sme vrniti v Gornji grad, ker bo vsako obstreljevano in zažgano.

Vsak, kdor bo popravil potrditve mostove ali postavil požgane telefonske drogeve, bo ustreljen. Tudi moji traktorji ne smejo več voziti niti po samem Gornjem gradu ne.

Zaradi teh govoric so moji delavci močno prestrašeni in si ne upajo več na delo...

V poročilu žandarmerije, da so banditi o vseh razmerah točno poučeni, pravi ga. Sturmann, da se n. pr. med drugimi poštarjevi in moji ženi ne

bo nič hudega zgodilo, jaz pa da se moram spremeniti, ker me ne bodo v nasprotnem primeru streljali, ampak razrezali na kosce...

Da pri nekaterih ljudeh v Gornjem gradu nisem preveč priljubljen, je jasno, ker moram kot oskrbnik vršiti dolžnost službe v neugodnih prilikah pri delavcih, v Celju, pri dobavi mleka, odvozu živine itd. Žal si s tem pridobim malo prijateljtev, ker so mnogi mnenja, da vse to počenjam na lastno pest. Vendar te osebne razmere niso važne. Gospa Sturmann vendar ne bi smela zaupati raznih stvari, ki utegnejo postati za nas neprijetne. Po njenem pripovedovanju so banditi boljši ljudje kot naše SS- trupe. Gospa Sturmann naj se nastavi v kakšnem otroškem domu v Hartborgu. Pripomnila je, da tam SS-ovci slovenske otroke tepejo in da z njimi slabo ravnajo. Take pripombe bi ne smela izreči pred tremi banditskimi voditelji...

11.

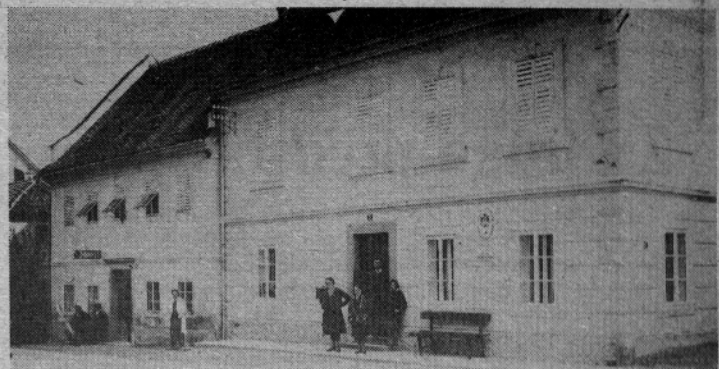
Iz tega pisma, ki je zadnje med shranjenimi, vpije obup človeka, ki je mislil, da bo z izgovori, deportacijami in mo-

ritvami nedolžnih slovenskih žrtve »utrdil nemštvo« in zato dobil Hitlerjevo priznanje. Prav tako pa to pismo kaže, kako je v ljudeh dan za dnem rastele upornosti proti nemštvu in njegovemu zastopniku, s slovensko krvjo omadeževanemu županu Haudeku Pri vsem tem pa je tragično, da je mož Haudek užival »posebno zaščito« svojega Führerja, a je končno spoznal, da je ta »zaščita« ostala samo na papirju. Dan za dnem je slovenski upor rastele, sredi morja slovenske zavesti in želje po maščevanju pa je ostal gornjegrajski župan osamljen — njegovi zaščitniki so ga pustili na cedilu.

Tako je prišel sam po sebi njegov konec. Slovenska narodno osvobodilna vojska je čakala le ugodnega trenutka, da zavije vrat Hitlerjevemu hlapcu in s tem vsemu gospodarstvu Nemcev na tem ozemlju. Ta dan je tudi prišel.

Gornji grad, 18. julija 1944
Gospodu deželnemu svetniku Antonu Dorfmeistru (osebno) v Celju

(Nadaljevanje prihodnjic)

Med obema vojnama je bila pošta v stavbi, kjer ima sedaj prostore Kompas, pred tem pa je bila gostilna.

Veterinarsko dežurstvo

18. 2. do 24. 2. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
25. 2. do 3. 3. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017
4. 3. do 10. 3. Zagožen Drago, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-179
11. 3. do 17. 3. Kralj Ciril, dipl. vet., Ljubno, tel. 840-112
18. 3. do 24. 3. Lešnik Marjan, dipl. vet., Ljubija, tel. 831-017

Kino Ljubno v marcu

3. III. POSLEDNJA OAZA — otroška predstava
2. — 3. III. GADJE NA DOPUSTU — francoski film, komedija
5. III. PINK FLOYD ZID — angleški film, drama
9. — 10. III. TROJKO JE TREBA UBITI — francoski film, kriminalka
12. III. MOJ OČE ZA DOLOČEN ČAS — domači film, komedija

15. — 17. III. BAD JEZDI NA ZAHOD — italjanski film, komedija
19. III. MODROOKI RAZBOJNIK — kriminalka
23. — 24. III. BEGUNKE — zah. nemški film, seksi komedija
24. III. VESELO GOSTIVANJE — slovenski film
26. III. REŠI SE, KDOR MORE — ameriški film, komedija
29. — 30. — 31. III. OFICIR IN DŽENTLMEN — ameriški film, melodrama

Kino Mozirje v marcu

2. 3. DVOJNA EKSPLOZIJA — ameriški film — triler
5. POGREŠAN — ameriški film — politična drama
7. SREČEN MOJ ROJSTNI DAN — kanadski film — grozljivka
9. 10. SUPERMAN II. — ameriški film — fantastika
12. NAJVEČJI BANČNI ROP — angleški film — kriminalka
14. SEKS NA MOTORJU — nizozemski film — akcijska ljub. drama
16. 17. DISCIPLINA BREZ MILOSTI — ameriški film — drama

19. DEMONI V VRTU — španski film — drama
21. ZGODNJA ZRELOST — zahodno nemški film — socialna drama
23. 24. MAŠČEVALEC OMAR — italjansko-španski film — pustolovski
26. ZGODBA O JACQUELINE KENNEDY — ameriški film — biografski
28. TELEFON — ameriški film — vohunski
30. 31. POSLEDNJA AMERIŠKA DEVICA — ameriški film — komedija

Kino Gornji Grad v marcu

2. — 3. marca film MANAOS BEG IZ PEKLA PRAGOZDA — italijanski film
9. — 10. marca film 7 GLADIJATORJEV — italijansko-španski film

16. — 17. marca film ALI BABA IN 40 RAZBOJNIKOV — indijski — SSSR film
23. — 24. marca film »IMPERIJ VRAČA NAZAJ« SAD film
30. — 31. marca film BEGUNKE — zapadno-nemški film

Nove knjige v knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Eco: Ime rože, Eden: Zamenjana nevesta, Verne: Grad v Karpatih, Flisar, E.: Lov na lovca, Kocbek: Strah in pogum, Ribeiro: Seržant Getulio, Basu: Vrtnice in sveče, Mihailovič: Škornježi, Jokai: Jakobova lestev, Beti: Razvrat v misijonu bomba, Salih: Romanje na sever
II. STROKOVNA LITERATURA: Hodalič: Zdravnikovi nasveti, Nega mladega psa, Mala

enciklopedija narave, Ljudje z zlomljeno hrbtnico, Harrer: Beli pajek, Foucault: Nadzorovanje in kaznovanje, Lepi z naravo, Prvi koraki v Basicu, Zakon o delovnih razmerjih, Makarovič, J.: Družbena neenakost, šolanje in talenti, Radešček: Slovenske ljudske vraže, Albanci
III. MLADINSKA LITERATURA: Kovič: Pajacek in punčka — slikanica

Matična kronika za januar

POROKE: Hrastnik Ladislav, star 26 let, kmet iz Slatin 31 in Podvratnik Brigita, stara 22 let, ekonomski tehnik iz Lepe njive 86

Ermenc Anton, star 23 let, kmet iz Florjana pri G. gradu 20 in Podkrižnik Marija, stara 21 let, delavka iz Tera 50

Tajšek Viktor, star 24 let, optik iz Gornjega grada 164 in Zagradišnik Cvetka, stara 23 let, medicinska sestra iz G. grada 97

Brezovnik Jožef, star 23 let, elektroinstalatorec iz Poljan 21 in ZAJC Zvonka, stara 21 let, ekonomski tehnik iz Rečice/S 45

Robnik Ivan, star 25 let, strojni tehnik iz Krnice 20 in Robnik Marija, stara 22 let, ekonomski tehnik iz Krnice 33

SMRTI: Ugovšek Franc, star 35 let, upokojenec iz Lenarta pri G. gradu 14, Blekač Anton, star 65 let, upokojenec iz Okonine 7, Pungartnik Ivan, star 78 let, upokojenec iz Juvanja 21, Sem Pavla, stara 75 let, gospodinja iz Ljubnega/S 19, Slemenšek Jože, star 54 let, delavec iz Radegunde 19a, Čokan Franc, star 72 let, kmet iz Lok pri Mozirju 4, Orel Apolonija, stara 76 let, kmetovalka iz Radegunde 22, Petrin Frančiška, stara 81 let, preužitkarica iz Sp. Pobrežij 11, Zunter Alojž, star 77 let, upokojenec iz Sp. Pobrežij 5 Moličnik Marko, star

78 let, upokojenec iz Poljan 10, Jeraj Ana, stara 94 let, upokojenka iz Rečice/S 21

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografska priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-609 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka:

52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu Stavak. filmi in prelom DIC, toz Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za Informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Okrogle iz doline

Zgodilo se je pred dobrimi petdesetimi leti, takrat, ko so bile kmečke žage še v polnem zagonu, ko so mlini še mleli doma pridelano žito in smo jedli doma pečeno kruh; ko je še veliko domačij imelo črne sajaste kuhinje in so se v njih zadrževali ščurki, črni in oni beli, ki so zvečer namesto pravljičice za lahko noč pripravili pravi pravcati koncert. Mimogrede rečejo: pravljičice za lahko noč tedaj še niso bile »v modi«. In, če so pojoči ščurki otroke uspalivali, so jih speče motile boljše ali celo uši.

Bolhe so se rade zadrževale v žagovini in prahu. Ni ga bilo žagarja, ki jih ne bi imel v obleki in v zidani sobici poleg žage, kjer se je pozimi grel, jedel in spal. Sicer so pa bolhe imeli drvarji po gozdnih kolibah, imeli so jih mlinarji,

postopači in berači. Skratka, razen redkih izjem so »solidarnostno« pokrivala vsa naseljena območja. Nobene nevoščljivosti ni bilo, če jih je kdo imel in koliko, zavist je bruhnila na dan šele tedaj, če je katera hiša bila brez njih. Ženske se niso utegnile ukvarjati s čiščenjem, o sesalcih za prah niso imele pojma, o Floku in Pipsu se jim še sanjalo ni. Prvo in najbolj važno je bilo, da delo na polju ni zaostajalo, da je bila živina nakrmljena in otroci siti; bolhe pa so preganjali, kadar je bil čas ali, ko so postale preveč nadležne in so jim kratile še tiste skopo odmerjene ure spanca, ki so si ga privoščili.

Bolhe skačejo kakor žrebece in povsod so doma. Zadržujejo se na peči, v prahu in posteljah. Če se

kdo ni preveč čohal tam, kjer ga je srbelo, so se ga držale kot klop, posebno rade pa so imele otroke. In krize za otroke tedaj ni bilo. Za marsikatero hišo so rekli, da jih je kot bi hruško potresel.

Soseda, žagarjeva žena, je neljube moževe »dobave« pridno iztepavala in ugonabljala. Stepała je obleko, rjuhe in odeje. Bolhe so se najraje vgnezdile v globoke šive in jih največkrat niti s stresanjem niso spravili s »položajev«. In verjeli ali ne, ko je hotela bolho potisniti »ob zid«, si je zlomila kazalec... Da, kazalec v zadnjem členu. Naprej je bil upognjen in zelo jo je bolel. Ni vedela kaj bi.

Moja mama, ki se zaradi tega, ker je oče popravljal žage in mlino, tudi ni mogla hvaliti, da bi bili brez bolh in ji se na misel ni prišlo, da bi zardevala, kadar je iztepavala obleko in posteljnino, ji je svetovala:

»K zdravniku pojdi! Takega prsta vendar ne boš trpel!?! Še v napoto ti bo.«

»K zdravniku?« je soseda zgroženo zategnila. »Kaj pa misliš?! Vprašal me bo, kaj sem delala. Mu naj povem, da sem bolho ubijala? Če bo že verjel, kakšne bolhe si bo pa predstavljal?... Velike kot miši?«

Od sramote bi skopnela in vse skupaj še drago plačala. Ne grem! Rajši imam prst kriv. In tako je tudi ostalo.

Pozneje, ko je prst ni več bolel, se je rada ponorčevala:

»Pri vsakem drugem delu mi tale krivček napoti vodi, za bolho izbežati iz šiva je pa izredno pripravil! Kazalec jo poišče, palec pa pritisne in...«

»In spet lahko ugotavljamo, da je vsaka stvar za nekaj dobra, ali ne?«

ŠTEFKA PETEK

Jožef Muhovič: otrok materije in prerok duha

Umetnik živi med nami — upodabljaalec in premišljevalec tega sveta, ubesedovalec in učitelj likovnega. Pri njem gre za prvinsko likovno ustvarjanje, ki pa seveda noče ostati na stopnji te ugotovitve in samo sebi zadostno; poleg tega gre namreč pri Jožefu še za ene vrste umetnost, namreč združevati v sebi velikansko energijo in miselno moč.

Priložnost za to, da spoznamo tega vsestranskega ustvarjalca in razlagalca, se ponuja ob izteku razstave, ki je bila postavljena najprej septembra lani v Ljubljani, nato novembra v Titovem Velenju in decembra v Celju. Na njej — pravzaprav na turneji s tremi postavitvami — je predstavil poleg seveda novih grafik in slik tudi skulpture iz železa, česar pri njem doslej še ni bilo videti.

Ker se je pogovora z njim napisalo preveč za eno številko, bo objavljen v dveh, naslednjih bo tekla beseda o Jožefovih življenjskih mejnikih — tu so zaobseženi poklicni in likovniški uspehi, ki so pri njem eno.

V teh dneh ima veliko intervjujev in pogovorov — za televizijo, radio in časopise (vključno s temle). Koliko se ti sploh zdi pametno razpravljati o svojih likovnih stvaritvah? Gre namreč za dve ločeni področji, od katerih vsako govori s svojim jezikom.

Res sta ta dva medija zelo različna, likovnost in beseda namreč, se pa da med njima vzpostaviti tudi stik. Govorjenje o neki sliki ali kipu se mi zdi zoprno le tedaj, če mi kdo svoje doživljanje pos-

tavi kot normo, na osnovi katere moram tudi sam doživljati tisto delo. Enako neustrezno so lažne poetizacije, kot npr. »slike imajo neko magično silo«, »očarljiva svetloba« in podobne banalnosti. Čustvena komponenta, ki je dodatek k razumu ali njegov umetni gnoj, je tako osebna, intimna in prijetna stvar, da je najlepše, če si vsak naredi poetizacijo sam. Likovna teorija in kritika bi gledalca pravzaprav morali spodbujati pri delanju poetizacije, dati bi mu morali pojmovna orodja zanjo, ne pa da mu velikokrat že vneprej postavita šablono, po kateri naj bi doživljal določeno delo.

Ni mi pa zoprno, kadar se pogovarjamo o nastanku ali funkcioniranju dela oziroma o okoliščinah, v katerih delo nastaja, o pojmovnih stvarih, skozi katere se človek v oblikovanju giblje, o strukturi samega dela ali o strukturi njegovega učinka. Včasih si lahko slikar misli, da je na gledalca naredil z določeno strukturo tak in tak učinek — vendar šele gledalci to njegovo pričakovanje potrdijo ali ovrežjo.

Kritike, kot jih po navadi beremo, so pravzaprav prepis kritikovega doživljanja slike ali pesmi, malo pa se jih spušča v strukturo. Velikokrat se zdi, kot da kritiki ne znajo dovolj dobro »brati« ali pa se ne potrudijo dovolj, poleg tega pa vzamejo — pogosto zaradi nazorske prenapetosti — za ustvarjalčev cilj, ki ga lahko imenujemo tudi misel o svetu, tisti cilj, ki je v določenem okolju in času prevladujoč; v

likovnosti je to trenutno nova podoba. Ocenjujejo te glede na svoj cilj in glede na svoja izhodišča, ne da bi upoštevali tvoje cilje in izhodišča. To pa je tako, kot če bi ocenjevali košarkarje po rokometnosti njihove igre — in kritiki delajo to kar naprej. Takole se sliši zelo neumno, ko pa bereš kritiko, kjer je sistem enak, pa se ti zdi manj neumno, saj se neumnost skriva v leporečju.

Po tvoji razlagi se ne smeš ozirati na časovni razvoj — risati ali drugače likovno ustvarjati moraš v skladu s samim seboj. Kako je s tem?

Avtor je središče, skozi katerega se stekajo različni zemeljski psihofiziološki, čustveni in družbeni tokovi, je pravzaprav osebno središče vesolja in naravno-kulturnega okolja. V njem se vplivi

časoma spreminjajo. Danes doživljam npr. drugačne vplive, kot jih je imel avtor pred petnajstimi tridesetimi ali osemdesetimi leti, zato še tudi sam časovni premik narekuje avtorju drugačne cilje. Po preteku določenega časa bo avtor sam izbral za dosego istega cilja drugačne poti ali drugačna sredstva. Likovni cilj je kot gora: z mnogo različnih strani se da priti na vrh, toda te poti so različne — težke ali lahke. Nekateri gredo po lahkih poteh, drugi pa ne, spet tretji celo plezajo, ampak občutek, ko stopiš na vrh, ni enak pri vsaki od teh poti. Tisti, ki je plezal in ki se je trudil, bo npr. vrh doživel čisto drugače od tistih, ki so šli po zložni poti. Gre torej za pot, za način osvojitve vrha. Poglej: v zgodovinski slikarstva je bila cela vrsta slikarjev, ki so upodabljali napr. drevesa. Vendar niso drevesa tisto, po čemer jih cenimo, temveč je to NAČIN, na katerega so jih likovno predstavili.

Tole leti tudi na gledalca: tisti, ki ne bo nič vložil, tudi dobil ne bo ne vem koliko. Slika je neke vrste avtomat: kolikor denarja vržeš vanj, za toliko blaga ti bo dal. Če si verjel pet šilingov, boš dobil ven eno škatlo cigaret, za petdeset šilingov pa deset škatel. Na žalost tudi v umetnosti ne gre drugače kot po sistemu daj — dam. In pogostokrat se gledalec zastonj ježi na avtorja — požablja, da bi se velikokrat moral jeziti pravzaprav nase. (Čeprav to v neskončnost tudi ne gre. Slika je lahko sprenevedanje, seveda pe je težko reči, da je sprenevedanje, če ne znaš najti bistva, torej če slike ne znaš »prebrati«.)

(nadaljevanje v naslednji številki) PETER WEISS